

Ēka Bauskā, Rīgas ielā 9

Arhitektoniski mākslinieciskā inventarizācija

Pasūtītājs:	SIA "VIDES SERVISS" Reģ. Nr. LV 43603000807 Salātu iela 7a, Bauska, Bauskas novads, LV-3901 e-pasts: pasts@videsserviss.lv tālrunis: 63960613
Līgums:	LĪGUMS Nr. 05-2019-Inv, noslēgts 2019. gada 17. maijā
Izpildītājs:	SDV Ina Līne Reģ. Nr. 11116412087 Biržu iela 10-14, Bauska, Bauskas novads, LV 3901 e-pasts: inline@inbox.lv tālrunis: 29129916

1.	Ievads	3. lpp.
2.	Ēkas vēsture un būvvēsture	4. lpp.
	Ziņas par ēkas un zemes gabala īpašniekiem	5. lpp.
	Ziņas par ēkas vēsturi	7. lpp.
3.	Apjoms, konstrukcijas, fasādes	13. lpp.
	Pamati	13. lpp.
	Pagrabs	15. lpp.
	Fasādes	17. lpp.
	Fasāžu krāsojums	25. lpp.
	Jumts un pārseguma konstrukcijas	26. lpp.
4.	Plānojums, interjers	27. lpp.
5.	Būvgaldniecības izstrādājumi	30. lpp.
	Logi	30. lpp.
	Durvis	34. lpp.
	Kāpnes	38. lpp.
6.	Apkure	39. lpp.
7.	Secinājumi, rekomendācijas	41. lpp.
8.	Shēmas, rekonstrukcijas, uzmērījumi	46. lpp.
9.	Pielikumi	53. lpp.

Ēka Bauskā, Rīgas ielā 9, atrodas valsts nozīmes pilsēt būvniecības pieminekļa “Bauskas vecpilsēta” (valsts aizsardzības Nr. 7425, KM 1998. gada 29. oktobra rīkojums Nr. 128) teritorijā. Būve kopumā saglabājusi apjomu, konstrukcijas un fasāžu apdari, kas izveidojies 19. gadsimta beigās, tomēr dažādos laikos veiktu pārbūvju un remontdarbu rezultātā mainīts ēkas plānojums, daļēji zuduši sākotnējie apdares elementi un būtiski mazinājusies tās estētiskā pievilcība. Lielākā daļa autentisko detaļu un vienlaikus arī informācija par ēkas sākotnējo izskatu zaudēta tieši padomju laikā, kad celtni lietota ļoti pragmatiski, nerespektējot to kā Bauskas vecpilsētas arhitektonisku vērtību. Līdzīgā veidā mājas vēsturiskās konstrukcijas īslaicīgiem ekonomiskiem ieguvumiem upurētas arī pēdējā laikā. Lai precizētu, kādas kultūrvēsturiskās vērtības ēkā ir saglabājušās, saprastu tās sākotnējo izskatu un rastu pamatojumu ēkas fasāžu sākotnējā veidola atjaunošanai, kas ļautu ēkai organiski iekļauties Bauskas vecpilsētas vēsturiskajā vidē, veikta celtnes arhitektoniski mākslinieciskā inventarizācija. Inventarizāciju sakarā ar ēkas renovācijas ieceri pasūtījis ēkas apsaimniekotājs, kuru pilnvarojusi mājas iedzīvotāji un dzīvokļu īpašnieki. Tādējādi tiek izpildītas Bauskas novada domes 2016. gada 31. martā apstiprināto saistošo noteikumu Nr. 8 prasības, saskaņā ar kurām Bauskas vecpilsētās teritorijā esošajām celtnēm pirms šādu darbu uzsākšanas jāveic ēkas arhitektoniski mākslinieciskā inventarizācija ar mērķi konstatēt, fiksēt un novērtēt vēl esošās ēkas autentiskās substances, kā arī dot rekomendācijas to saglabāšanai, renovācijai un restaurācijai.

Inventarizācijas organizētāji, dalībnieki un apstākļi

Ēkas inventarizāciju pasūtījis tās apsaimniekotājs – Bauskas novada Domes kapitālsabiedrība SIA “Vides Serviss”, noslēdzot līgumu ar SDV Mg. art. Inu Līni. Inventarizācija veikta 2019. gada jūnijā un jūlijā, pieaicinot kā konsultantus Mg. art. Daini Bruģi (izpēte dabā, fotofiksācija) un tehniķi Edgaru Bruģi (shēmas, rekonstrukcijas zīmējumi). Konsultācijas un palīdzību informācijas precizēšanā sniedza Bauskas muzeja galvenā krājuma glabātāja Ilva Strautzele, bet informāciju par mājas vēsturi – tās iedzīvotāji Imants Briedis, Aija Kraukle, Sandra Jankeviča, kā arī blakus mājas Baznīcas ielā 3–1a iedzīvotāja Marija Bobele. Inventarizācijas laikā tika apsekotas mājas fasādes un visas pieejamās iekšējās telpas, ieskaitot pagrabu un bēniņus.

Inventarizācijas atskaides saturs un forma

Inventarizācijas rezultāti apkopoti vienā sējumā, kas sagatavots 3 eksemplāros – pa vienam pasūtītājam, Bauskas novada Būvvaldei un izpildītājam. Pasūtītājam iesniegtajam sējumam pievienots arī inventarizācijas teksts un attēli digitālā versijā. Inventarizācijas sējumā iekļauts pa nodaļām strukturēts teksts, kuru papildina saturiski atbilstošas ilustrācijas – pētniecības gaitā iegūti digitālā formātā uzņemti fotoattēli ar komentāriem, vēsturiski fotoattēli, kā arī izpētes rezultātus un secinājumus atspoguļojoši zīmējumi – digitāli sagatavoti plāni un shēmas. Izpētē konstatēto krāsu toņu identificēšanai lietots NCS sistēmas krāsu katalogs NCS INDEX 1950. Visi inventarizācijas laikā fotografētie un iegūtie attēli digitālā formātā glabājas pie izpildītāja.

Pētniecības metodes

Vēsturiskās, dokumentālās un attēlu informācijas apkopošana, vizuālā apsekošana, krāsojumu zondāžas, fotofiksācija, atradumu kartēšana.

1. attēls. Ēka Rīgas ielā 9, skats uz ZR. 2019. gada foto

Bauskas pilsētas Rīgas ielas 9 apbūve pie Rīgas un Baznīcas ielu krustojuma sastāv no dzīvojamās ēkas (kadastra Nr. 40010030120001) un saimnieciska rakstura būvēm (kadastra Nr. 40010030120002), kas atrodas uz viena gruntsgabala (kadastra nr. 40010030120). Dzīvojamā ēka ir daļēji sadalīta 6 dzīvokļu īpašumos, no kuriem 4 ir privatizēti. Lai gan būves orientācija precīzi neatbilst debespusēm, šīs inventarizācijas ietvaros tās fasāde, kas vērsta pret Rīgas ielu, apzīmēta kā D, pret Baznīcas ielu – kā R, pret pagalmu – kā Z, bet pret blakus esošo ēku Rīgas ielā 11 – kā A.

2. attēls. Ēkas Rīgas ielā 9 novietojums gruntsgabalā un tās orientācija pēc debespusēm.

Ēkas adrese līdz 1925. gadam bija Sudmalu iela 67, no 1926. līdz 1934. gadam – Sudmalu iela 9, no 1934. līdz 1940. gadam – Vienības iela 9, no 1945. gada – Rīgas iela 9.¹

Vēsturiskajos Bauskas pilsētas plānos redzams, ka konkrētā gruntsgabala hipotēkas numurs 1797. gadā bija Nr. 6, pēc gruntsgabalu numuru revīzijas 1868. gadā tas bija Nr. 44.

Ziņas par ēkas un zemes gabala īpašniekiem.

Zemes gabals, kas vienā pusē robežojas ar tagadējo Rīgas ielu, bet otrā – ar tagadējo Baznīcas ielu, laika gaitā piederējis vairākiem īpašniekiem.

Ziņas par to, kam gruntsgabals un ēka piederējusi 18. gadsimtā, publicētajos materiālos nav atrodamas.

Zināms, ka 1833. gadā ēkā uz gruntsgabala Nr. 6 dzīvojis Bauskas maģistrāta rakstvedis, iespējams, arī jurists Karls Šternfelss (*Carl Sternfels*, 1807–pēc 1861) ar ģimeni – sievu Katarīnu un dēlu Karlu Jūliusu.² Dokumentā norādīts, ka Šternfelss nav bijis konkrētā gruntsgabala īpašnieks, bet tikai īrējis dzīvokli uz gruntsgabala esošajā ēkā.

1912. gadā šis zemes gabals piederējis kādam Kr. Zandersonam³. Saglabājusies informācija liecina, ka Bauskā tiešām dzīvojis kāds Krišjāns Zandersons (1861–1926)⁴, kas bijis Bornsmindes muižas rentnieka dēls, grāmatvedis dažādās institūcijās, aktīvs sabiedrisks darbinieks un Bauskas brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrības goda biedrs.⁵ K. Zandersons apbedīts Bauskas Vecajos kapos.

3. attēls. Attēls izdevumā “Ugunsdzēsējs”, 1927. gada 1. augusts, 149. lpp.

4. attēls. K. Zandersona (1861–1926) apbedījums Bauskas Vecajos kapos

¹ Bauskas Darbs, Nr.12 (08.03.1945.)

² LVVA, 630. fonds, 2. apraksts, 70. lieta, 10. lapa.

³ Richter, Adolf. Baltische Verkehrs- und Adressbücher. Bd. 2, Kurland. Riga: Selbstverlag des Herausgebers, 1912.

⁴ Bauskas Vēstnesis, Nr.44 (12.11.1926.)

⁵ Ugundzēsējs, Nr. 8 (01.08.1927.)

5. attēls. Rihards Zandersons

K. Zandersona dēls Rihards Zandersons (1910–1981) bija latviešu aktieris, strādājis Nacionālajā teātrī, bijis Latvijas PSR Nopelniem bagātais skatuves mākslinieks. 1949. gadā viņš kļuva par Nacionālā teātra direktoru, no 1962. līdz 1972. gadam bija Latvijas Televīzijas priekšsēdētājs. K. Zandersons 1939. gada filmējies filmā “Zvejnieka dēls”, 1940. gadā – galvenajā lomā filmā “Aizsprosts”, bet 1947. gadā – filmā “Mājup ar uzvaru”.⁶

1906. gadā Bauskā sācis strādāt ārsts Vilhelms Gertners (1857–1928)⁷. Viņš bijis Bauskas apriņķa ārsts, no 1921. gada rūpējies arī par higiēnisko stāvokli Bauskas skolā un tās audzēkņu veselību. Informācijas precizēšanai būtu vajadzīga arhīvu un citu nepublicēto materiālu apzināšana, taču ir pamats uzskatīt, ka viņš iegādājās ēku Rīgas ielā 9 – līdz pat 1937. gadam sauktu par Gertnera māju. Literatūrā minēts, ka V. Gertners apbedīts Bauskas Vecajos kapos, taču viņa kapavieta šobrīd nav apzināta.

Pēc ārsta nāves ēkā dzīvojusi viņa ģimene, bet atsevišķas citas telpas un dzīvokli izīrēti. Tā, 1933. gadā te atradies E. Lūkinas zobārstes kabinets⁸, no 1937.⁹ līdz 1939. gadam¹⁰ ēkā strādājis advokāts Arvīds Sproģis. Nav zināms, vai šajā ēkā 1930. gados bija telefons, bet zināms, ka Sproģu ģimene abonēja radio pieslēgumu.¹¹

6. attēls. Mājas numura plāksne, kurā izlasāms, ka īpašums gruntsgabalā Nr. 44, kas atrodas Vienības ielā 9, 1939. gadā piederējis ārsta Vilhelma Gertnera mantiniekiem.

LVVA, 4590. fonds, 1. apraksts, 2733. lieta

1939. gada fotoattēlos, kas tapuši, inventarizējot tos Bauskā īpašumus, kuri piederēja vācbaltiešiem, kas repatriējās uz Vāciju, redzams, ka ēka ar hipotēkas Nr. 44 tolaik piederēja V. Gertnera mantiniekiem. Sieva Alma, sievas māsa Līna, kuras dzīvoja šajā

⁶ <http://100.teatris.lv/personality/189> (skat. 25.06.2019.)

⁷ *Libausche Zeitung*, Nr.172 (01.08.1906.)

⁸ Bauskas Vēstnesis, Nr.30 (04.08.1933.)

⁹ Bauskas Vēstnesis, Nr.43 (29.10.1937.)

¹⁰ Bauskas Vēstnesis, Nr.51 (22.12.1939.)

¹¹ Valdības Vēstnesis, Nr.63 (16.03.1940.)

mājā, kā arī dēls Anatols Eduards Oskars Gertners (1913–?) un vedekla Ilze Gertnere (dzimusi Buša, 1918–?) kuri dzīvoja Rīgā, 1939. gadā repatriējās uz Vāciju.¹²

Domājams, ka 1940. gadā īpašums tika nacionalizēts.

Dzīvokļi un dažādas institūcijas – piemēram, Bauskas amatu biedrības adītājas ar zēļa kvalifikāciju Ellas Lerhas adītava¹³ – mājā atradušās arī Otrā pasaules kara laikā, kad ēkā dzīvojusi un, domājams, arī strādājusi Bauskas rajona vecmāte.¹⁴

Pēc Otrā pasaules kara, padomju laikā, saskaņā ar presē atrodamo informāciju 1945. gadā te kādu laiku bijušas izvietotas Bauskas vidusskolas kanceleja¹⁵ un Bauskas apriņķa Tautas izglītības nodaļa.¹⁶ 1946. gadā mājā bijuši vismaz 5 dzīvokļi.

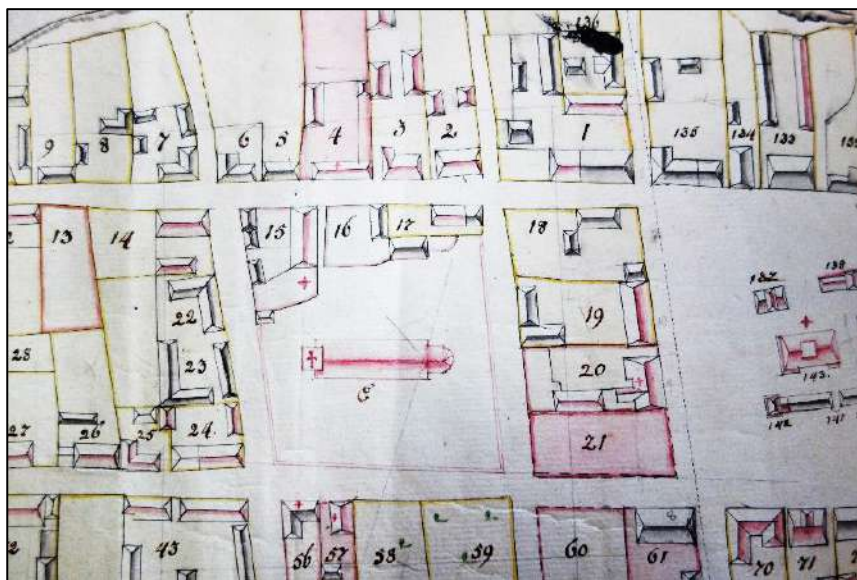
Namīpašuma kartītē, kas sastādīta 1971. gadā, kā ēkas īpašnieks minēts Bauskas rajona dzīvokļu saimniecības pārvalde.¹⁷ Tur lasāms, ka ēkā bijusi krāsns apkure un elektrība, bet tajā nav ne pieslēguma ūdensvadam, ne kanalizācijai, ne gāzes vadam.

Pēc mājas iedzīvotāju liecībām, ēkas augšstāvā, dzīvoklī Nr. 4. dzīvojusi Kugrēnu ģimene, tostarp vēlākā aktrise Lāsma Kugrēna, savukārt pirmajā stāvā dzīvoklī Nr. 7 – vēlākais aktieris Uldis Dumpis. 2019. gadā ēkā ir 6 dzīvokļi.

Ziņas pār ēkas vēsturi.

Publicētajos materiālos konkrēts ēkas celšanas gads nav atrodams, tāpēc, lai precizētu tās tapšanas laiku un, iespējams, arī ēkas cēlāju, būtu nepieciešams veikt padziļinātas arhīvu materiālu studijas, kādas inventarizācijas ietvaros nav paredzētas.

Jau 18. gadsimta beigās šajā vietā bijusi kāda koka ēka. To apliecina 18. gs. beigās (1797. gadā) H. J. Krāmera zīmētais Bauskas pilsētas plāns, kurā redzams, ka jau tolaik uz nelielā gruntsgabala Nr. 6 atradusies ēka, kas sastāvējusi no diviem 90° leņķī savienotiem apjomiem.

7. attēls.

Heinriha Johana
Krāmera

1797. gadā sastādītā
Bauskas pilsētas plāna
fragments.

LVVA, 1679. fonds,
156. apraksts,
111. lieta

Redzams, ka uz
gruntsgabala Nr. 6 bijusi
koka ēka, kas sastāvēja
no diviem 90° leņķī
savienotiem
būvapjomiem.

¹² Valdības Vēstnesis, Nr.270 (28.11.1939.)

¹³ Bauskas Vēstnesis, Nr.6 (13.02.1942.)

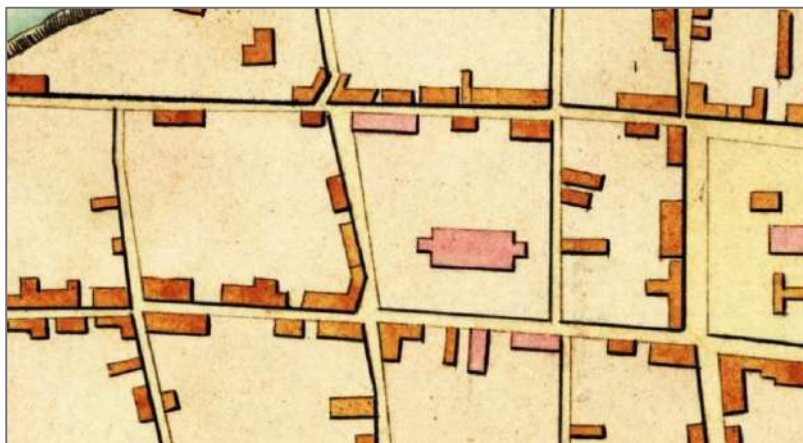
¹⁴ Bauskas Vēstnesis, Nr.10 (13.03.1942.), Bauskas Vēstnesis, Nr.30 (30.07.1943.)

¹⁵ Bauskas Darbs, Nr.58 (01.09.1945.)

¹⁶ Bauskas Darbs, Nr.35 (26.05.1945.)

¹⁷ Dokumenti glabājas SIA "Vides serviss" lietvedības arhīvā

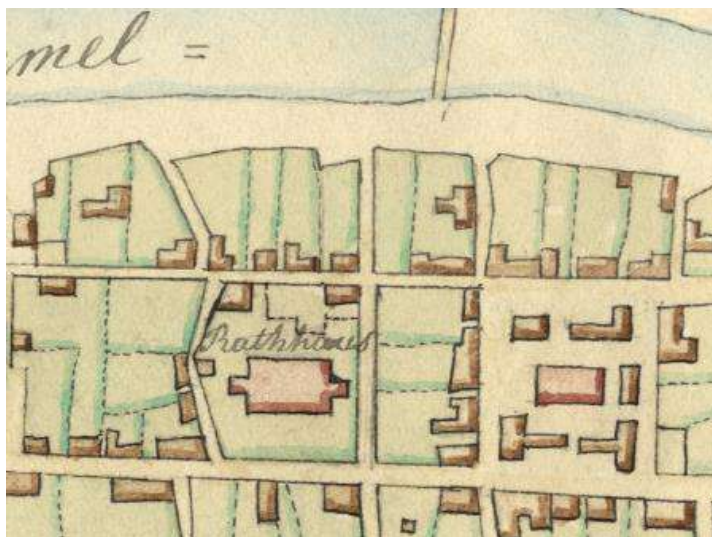
1840. gadā celtnu apjoms un novietojums nedaudz mainījies, un arī 1848. gada pilsētas plānā uz šī gruntsgabala redzama līdzīga apjoma būve.

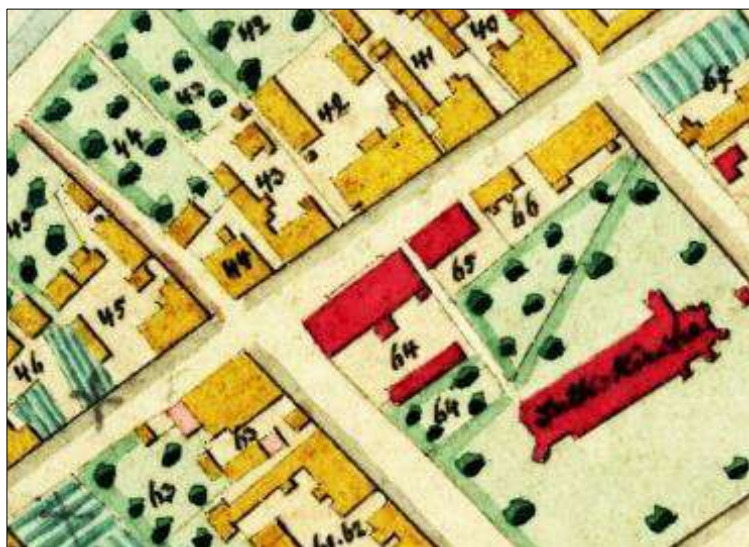
8. attēls.
1840. gada Bauskas pilsētas plāna fragments.
LVVA, 6828. fonds, 2. apraksts, 454. lieta, 43. lapa
Redzams, ka inventarizējamās ēkas vietā arī tolaik pastāvējusi nedaudz atšķirīgas konfigurācijas leņķī savienota ēka.

9. attēls. 1848. gada Bauskas pilsētas plāns (kopskats un fragments ar konkrēto gruntsgabalu). Plānā pie Sv. Gara baznīcas kļūdaini pierakstīts, ka tas ir rātsnams.
LNB, RRGN, inv. Nr. R Kt L-2/63

Pirmais plāns, kurā uz gruntsgabala redzamās ēkas konfigurācija ir līdzīga tur šobrīd pastāvošajai celtni, ir 1882. gada Bauskas pilsēta plāns.

10. attēls.
1882. gada Bauskas plāna fragments.
LVVA, 1679. fonds, 156. apraksts, 106. lieta
Plānā redzams, ka uz gruntsgabala Nr. 44 tolaik atradās dārzs un divas koka būves, no kurām viena bijusi aptuvenā inventarizējamās ēkas vietā un apjomā.

Senākie fotoattēli, kuros redzama inventarizējamā ēka, saglabājušies no 1939. gada.

Attēli uzņemti saistībā ar mājas īpašnieka – ārsta Gertnera dēla Anatola – repatriāciju uz Vāciju.

Redzams, ka tolaik ēkai bijis dakstiņu jumts, bet pret Rīgas ielu vērsta mezonīns ar trim logiem bijis segts ar skārdi. Fasādes krāsojums bijis kopumā gaišs, un tāpat gaiši krāsoti tolaik bijuši gan dekoratīvie pilastrī un lietusi dēlis, gan logu slēgi, savukārt logu rāmjī bijuši krāsoti tumšāki. Redzams, ka R fasādē bijušas durvis, kuras tagad aizbūvētas. Virs jumta kores redzamajiem skursteņiem bijušas dekoratīvi izmūrētas cepures.

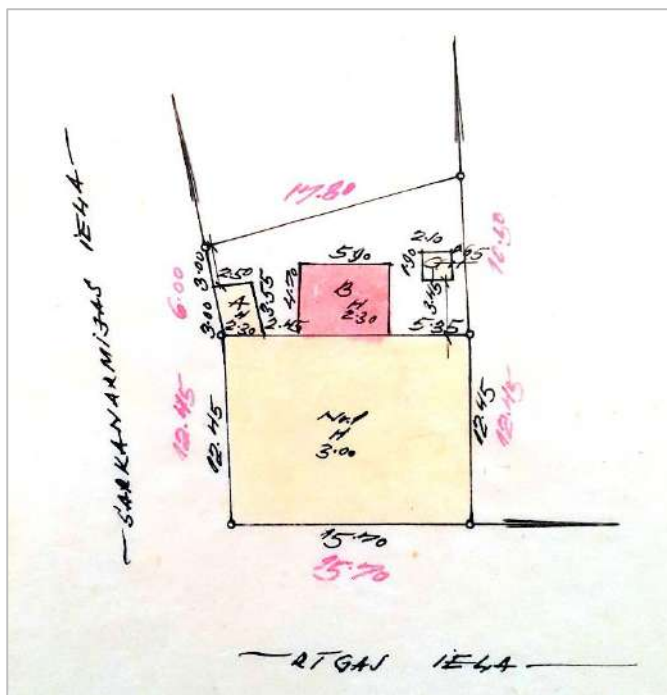

11. attēls.
Ēka Rīgas ielā 9.
1939. gada foto
LVVA, 4590.
fonds, 1. apraksts,
2733. lieta

1939. gada attēlā daļēji fiksēta arī ēka pagalma fasādē, kur redzama durvju aila AD4 un šaurais vienas vērtnes logs L1-13. Abu ailu augšdaļa izmūrēta no vertikāli liktiem ķieģeļiem.

12. attēls.
Ēkas Rīgas ielā 9
pagalma fasādes
fragments.
1939. gada foto.
LVVA, 4590.
fonds, 1. apraksts,
2733. lieta

13. attēls

Ēkas plāns 1948. gadā. Redzams, ka tolaik pie ēkas pamatapjoma ir divas piebūves – viena koka, otra ķieģeļu. Šāds celtnes būvaploms pastāv arī mūsdienās.

SIA "Vides Serviss" lietvedība

14. attēls.

Ēku izvietojums gruntsgabalā
1956. gadā.

Fragments no Bauskas pilsētas
1956. gada topogrāfijas (M 1:500).
Bauskas novada Būvvaldes arhīvs,
inv. Nr. 35

Plānā atzīmēts, ka ēka Rīgas ielā 9 ir dzīvojama koka celtne (ДЖ) ar divām koka (Д) un vienu mūra (К) piebūvi. Pagalmā attēlota arī vēl tagad pastāvoša koka saimniecības ēka (ДН).

Padomju laikā ēka Rīgas ielā 9 bijusi vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis. Ēkas arhitektoniskais novērtējums veikts 1959. gadā¹⁸, kad fiksēts, ka to lieto kā dzīvokļu māju. 1983. un 1986. gadā Bauskas pilsētas Dzīvokļu saimniecības pārvalde parakstījusi pieminekļa aizsardzības līgumus, kuros apņēmusies rūpēties par ēku atbilstoši tās pieminekļa statusam.

Nacionālajā kultūras mantojuma pārvaldē glabājas ēkas – arhitektūras pieminekļa – kartīte, kurā norādīts, ka tā ir 19. gadsimta otrajā pusē uz mūrētiem plienakmens pamatiem celta koka guļbūve, apšūta ar dēļiem. Minēts, ka pret Rīgas ielu vērsto fasādi rotā 5 dekoratīvi koka pilastrī un kā vēsturiski vērtīgas atzītas koka pildīņu ārdurvis ar virsgaismu un profilētām apmalēm, divu vērtņu durvis uz dzīvokļiem pirmajā stāvā, logu slēgi un iekšējās koka kāpnes. Oriģinālie logi ēkas fasādē nomainīti 1983. gadā.

¹⁸ NKMP Pieminekļu dokumentācijas centra dokumentu fonds, Bauskas vecpilsētas Rīgas ielas 5., 6., 7., 8., 9. lieta, b.n.

Līdz mūsu dienām saglabājušās arī vairākas ēkas fotogrāfijas, kurās ēkas stāvoklis fiksēts 20. gs. otrajā pusē –1976. gadā, ap 1980, 1983., 1986. un 1996. gadā, kā arī 2001. un 2003. gadā.¹⁹

17. attēls. Ēka Rīgas ielā 9. 1976. gada foto.
Rundāles pils muzeja Zinātniskai arhīvs

18. attēls. Ēka Rīgas ielā 9. 1980. gadu foto
Bauskas muzejs

2005. gadā veikts pagalma puses mūra piebūves remonts, ko organizējis SIA “Bauskas namsaimnieks” – stiprinātas sijas un labota jumta konstrukcija. Remonta dokumentācija glabājas SIA “Vides Serviss” lietvedībā.

Pēdējos 20 gados būtiskas izmaiņas ēkas veidolā nav fiksētas, vienīgi laikā no 2008. līdz 2019. gadam praktiski visi (izņemot divus D fasādes A galā) koka logi fasādēs nomainīti pret dažāda dizaina PVC logiem. Kosmētisks remonts veikts pagalma puses koka piebūvei.

¹⁹ Visi apzinātie vēsturiskie fotoattēli pievienoti inventarizācijas digitālajā versijā.

19. attēls. Ēka Rīgas ielā 9 D fasāde, kopskats uz ZR.

Ēkas Rīgas ielā 9 pašreizējais apjoms tapis vairāku pārbūvju un papildinājumu rezultātā 19. gadsimta otrajā pusē. Izstiepta taisnstūra formas vienstāva koka gulbūve ar mezonīna izbūvi D fasādē, celta uz plienakmens pamatiem, orientēta ar garāko fasādi pret Rīgas ielu. Domājams, ka mezonīns uzcelts jau pēc ēkas pamatapjoma būvniecības, uz ko netieši norāda fakts, ka ēkas dzega mezonīna daļā pārzāgēta un tās vietā uzlikta plata profilēta dekoratīva līste. Arī logu forma un dalījums abos stāvos atšķiras. Visticamāk, šajā pārbūves etapā celtnē ieguvusi dēļu apšuvumu un dekoratīvos pilastrus. Arī abas piebūves ēkas pagalma pusē uzceltas vēlāk. 19. gadsimta beigās vai 20. gadsimta sākumā sākotnēji 4 asu ēka pagarināta A virzienā, aizbūvējot spraugu starp ēkām Nr. 9 un 11 ar ķieģeļu piebūvi. Piebūve bija nepieciešama, lai no pagalma puses izbūvētu uzeju, pa kuru iespējams nonākt jaunā mezonīna daļas telpās. Nelieli ēkas iekštelpu pārplānošanas darbi veikti arī pēdējā laikā.

Ēkas **pamati**, kā norādīts NKMP Pieminekļu dokumentācijas centra dokumenta fondu materiālos²⁰, mūrēti no akmens, un to augšmala izlīdzināta ar ķieģeļu rindu. Ķieģeļu rinda likta “uz kantes” – domājams, tā, lai fasādē parādītos vertikāli orientētu ķieģeļu galu veidota nodaloša josla. Fotoattēlos redzams, kas virspamati (cokols) bijuši apmesti. Mūrētais cokols attiecībā pret ēkas sienām bija izvirzīts uz āru, un tāds tas bija pat pēc ēkas apšūšanas ar dēļiem. Salīdzinot esošo situāciju ar vēsturiskos attēlos redzamo, labi redzams, ka ielas līmenis šobrīd ir par apmēram 40 cm augstāks, nekā 20. gadsimta pirmajā pusē, kas būtiski iespaidojis arī ēkas izskatu. Lielākā daļa mājas cokola, paaugstinot ielas un ietves

²⁰ Dokuments atrodas ēkas apsaimniekotāja SIA “Vides Serviss” lietvedībā.

līmeni, jau nonākusi zemāk par to līmeni, kā rezultātā ēka vizuāli šķiet iegrimusi zemē. Šajā procesā ēkas D fasāde “zaudējusi” arī abus pie tās ārdurvīm sākotnēji izbūvētos pakāpienus. Nav izslēgts, ka viens no pakāpieniem varētu būt tas pats granītā kaltais pakāpiens (izmēri 48 x 132 cm), kas tagad atrodas pie pagalma ēkas (Baznīcas ielā 3) D gala ārdurvīm. No zemes līmeņa paaugstināšanas, nonākot tiešā kontaktā ar mitro zemi un virsūdeņiem, cietušas ēkas ārsienas – gan apakšējo vainagu balķi, gan apšuvuma dēļi.

20. attēls. 20. gs. 20. gadu fotogrāfijā redzams, ka ielas līmenis bijis zemāks. Ēkas fasādes daļā redzami virspamati un pakāpieni pie ieejas durvīm. Foto BM, inv. Nr. BPM 30098

21. attēls. Granīta akmens pakāpiens pie blakus esošās ēkas (Baznīcas ielā 3) D fasādes ārdurvīm.

22. attēls. Skats uz ēkas D fasādi 1939. gadā

23. attēls. Skats uz ēkas D fasādi ap 1980. gadu

24. attēls. Skats uz ēkas D fasādi 2019. gadā

25. attēls. Ēkas R fasādes apakšdaļa. 2019. gada foto

Zem ēkas R gala atrodas **pagrabs**. Domājams, jau sākotnēji ieeja tajā bijusi no R puses, kur pie ēkas izbūvēta šobrīd divviru durvju segta noejas lūka. Noejai pagraba šobrīd kalpo no ķieģeļiem izmūrētas kāpnes ar līdzīgā materiālā būvētām atbalsta sienām sānos. Pagraba sienas, daļu no kurām veido ēkas ārsienu pamatu daļa, mūrētas no plienakmeņiem, bet pret Rīgas ielu vērsta D siena – no ķieģeļiem. Pagrabs ar vieglām koka konstrukcijas starpsienām dalīts vairākās daļās, no kurām visās nav iespējams iekļūt. Pagraba pārsegumu veido masīvas Z-D virzienā liktas, tikai daļēji aptēstas apaļkoku sijas, virs kurām uznaģlots dēļu klājs. Pagraba R ār sienā aizmūrēta aila – kādreizējais logs.

26. attēls. Noeja pagrabā

27. attēls. Ēkas R sienā pagrabā saglabājusies
aizmūrēta arkas formas logaila

Veikt inventarizāciju pagrabā bija ļoti sarežģīti, jo tas ir ne vien sadalīts, bet arī aizbūvēts ar koka starpsienām un aizpildīts ar plauktiem. No pagraba pieejamās daļas tikai nedaudz redzama aptuveni ēkas vidusdaļā zem iespējamā sākotnējā apkures mezgla (K2) izbūvēta

liektas konfigurācijas mūrēta telpa ar atveri D pusē. Ņemot vērā, ka kāda būve šajā vietā pastāvēja jau 18. gadsimtā (iespējams, pat agrāk), ir pamats hipotēzei, ka tā varētu būt

28. attēls. Ar sarkanu marķēta iespējamā kurtuve mūrētajā konstrukcijā pagrabā.

29. attēls. Liektas konfigurācijas mūrēta apjoma sienas fragments pagrabā.

kādreizējā mantelškursteņa pamatu daļa, bet pret ēkas D pusi vērstā atvere tā sienā – varbūtējā kurtuves mute. Lai viestu skaidrību ar šo konstrukciju saistītajos jautājumos un mēģinātu to precīzāk datēt, nepieciešama detalizētāka pagraba izpēte.

Pagrabā atrodamas vairākas vēsturiskas durvju vērtņes ar sākotnējo furnitūru, daļa no kurām izmantota plauktu un nodalījumu veidošanai. Dažas no vērtņēm un to virām šķiet visai arhaiskas un, iespējams, saglabājušās no kāda senāka ēkas būvperioda (18. gadsimta?).

30., 31., 32. attēls. Sekundāri pagrabā izmantoto koka konstrukciju – durvju un, iespējams, slēgu vērtņu – fragmenti un to vēsturiskās furnitūras elementi.

Fasādes.

33. attēls. Ēka Rīgas ielā 9, D fasāde, kopskats uz ZR.

Galvenajā, pret Rīgas ielu vērstajā **D fasādē** pirmā stāva līmenī ir 5 asis. Aizbūvējot spraugu starp ēku Nr. 9 un Nr. 11, pirmā stāva līmenī izveidojusies simetriska kompozīcija ar durvīm centrā un 2 logailām katrā pusē, savukārt agrāk simetriski novietotais mezonīns attiecībā pret pirmo stāvu savu sākotnēji simetrisko novietojumu ir zaudējis.

Ēkas D fasādē vislabāk nolasāma tās apdare, ko veido apšuvuma dēļi, dekoratīvi pilastrī un daudzveidīgas profillīstes. Šāda apdare kādreiz bijusi ļoti tipiska Bauskas vecpilsētas koka ēkām, no kurām lielākā daļa gan šobrīd jau zudusi.

Vēsturiskie fasāžu apdares dēļi ēkai Rīgas ielā 9 ir 155 mm cm plati un 37 mm biezi, galos papildināti ar vienkāršu profilu (rasējumu skat. pielikumā).

34. attēls. Fasādes apdares dēļu profilējums labi apskatās ēkas A puses piebūvē, kur kādreizējā ārsiena tagad kļuvusi par telpas starpsienu.

35. attēls. Fasādes apdares dēļu profilējums labi nolasāms pagalma kāpņu piebūvē augšstāva līmenī, kur pamatkorpusa sienā izzāgētas durvis.

D fasādes apakšdaļā profilētie dēļi zuduši un aizstāti ar šaurākiem apdares dēļiem bez profilējuma augšmalā.

Fasādes apdares dekoratīvo kompozīciju pirmajā stāvā veido 5 no fasādes izvirzīti vienkārši kastes formas pilastrī visa stāva augstumā, kuri izvietoti ēkas starpsienu iesējuma vietās. No minētajiem pilastrīem 2 stiprināti ēkas stūros, bet 2 pārējie daļa D fasādi 3 nevienādās daļās. Pilastrī pa perimetru rotāti ar ierāmējošu profilīstī fasādes plaknē.

36. attēls. Pilastrī un bāzī nodalošā profilējuma augšējās plaknes skārda lāsenis.

37. attēls.
D fasādes dekoratīvie pilastrī D fasādes A galā.

38. attēls. Daļā no ēkas D fasādes dekoratīvās pilastra bāzes aizstātas ar nesen uzstādītām kastes formas konstrukcijām.

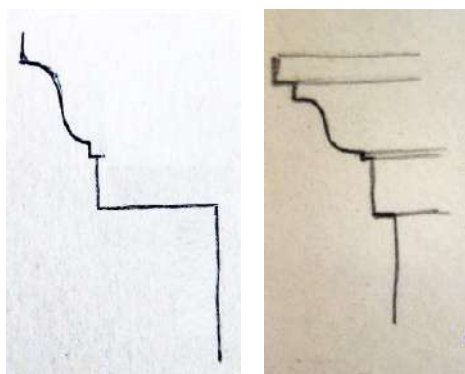
39. attēls. D fasādes dekoratīva pilastra sākotnējā bāze ar profilīstī pa perimetru.

To apakšējās daļās ar vairāku pakāpju profilētu līstī 3 plaknēs nodalītas skatā līdzīgas vienkāršas, nedaudz izvirzītas kastes formas bāzes ar analogu kā pilastrīem profilētu apmali pa perimetru. Pilastrī un bāzī nodalošā profilējuma augšējā plakne sākotnēji bijusi

segta ar skārda jumtiņu (lāseni), kura atliekas ļoti erodētā stāvoklī vēl vietām saglabājušās. D fasādē daļēji saglabājušās tikai 2s pilastru bāzes A pusē no durvīm, pārējiem 3 pilastriem tās aizstātas ar gludām kastes formas izbūvēm.

Pilastru augšdaļās ar profillīsti nodalīta gluda taisnstūra formas detaļa, kas atduras dzegā. Jāatzīmē, ka durvju A pusē liktais pilastrs novietots nevis tieši zem mezonīna izbūves malas, bet nedaudz nobīdīts un izskatās neloģiski. Vai tā tas bijis jau sākotnēji, vai šī nobīde izdarīta vēlāk, pagaidām nav izdevies noskaidrot.

Vietās, kur uz fasādes izbūvēti pilastri, sākotnēji arī cokola daļā bijuši izmūrēti attiecīgas konfigurācijas izbīdījumi, kas kalpojuši par pilastru pamatnēm (skat 1939. gada foto). Ēkas D fasādes pirmo stāvu noslēdz profilēta kastes tipa dzega, kura mezonīna vietā pārzāgēta. Mezonīna daļā pirmo stāvu atdala dzegas platuma profillīste.

40. attēls.

Dzegas šķērsgriezuma skices Rundāles pils muzeja zinātniskajā arhīvā un NKMP Pieminekļu dokumentācijas dokumentu fondā.

41. attēls.

D fasādes dzegas vietā, kur tā ēka pārbūves laikā pārzāgēta.

42. attēls. Logaila L1-2 ar sākotnējo loga apmali un slēgiem.

Fasādes plastiku bagātinājusi arī logailu apdare. Sākotnēji visas ailas – gan pirmā stāva līmenī, gan mezonīna daļā – ietvēra profilētas apmales, bet ailu apakšdaļā bijas profilētas palodzes. Pirmā stāva logi bija aprīkoti ar slēgiem.

Uz inventarizācijas brīdi ēkas pirmajā stāvā vienam logam bija saglabājušās sākotnējās apmales (logailai L1-2), bet logailām L1-1, L1-3, L1-4, L2-1 bija saglabājušās vēsturiskās

ārējās palodzes. Sākotnējie slēgi ar sākotnējo furnitūru – viru kāšiem, virām, aizvēršanas mehānismu un slēgu krampji ar cilpām bija saglabājušies tikai ailai L1-2.

Logailas L1-1 apmales un slēgi zuduši, L1-3, L1-4 apmales un no vēsturiskajiem atšķirīgas konstrukcijas slēgi izgatavoti ap 2008. gadu.

Plastiska koka apdare rotā arī mezonīnu, kura fasādi ietver 2 analogas formas pilastrī (nedaudz mazāki nekā pirmajā stāvā) un virs tiem izbūvēti kastes dzegas posmi.

43. attēls.

Skats uz D fasādes mezonīna A malas dzegas posmu, kas segts ar skārda jumtiņu.

Mezonīna loga tuvumā labi redzamas zudušās vēsturiskās apmales pēdas.

Mezonīna logi ir mazāki nekā pirmajā stāvā, un arī tos sākotnēji ietvērušas profilētas apmales. Virs logailām bijuši arī slīpi stiprināti “lietus dēļiši”, kuri nav saglabājušies. Mezonīna augšdaļā kādreiz bijis apaļš, ar profilētu apmali ierāmēts lodziņš bēniņu izgaismošanai. Mainot fasādes apšuvumu dēļus (tas noticis starp 1939. un 1976. gadu), tas pārveidots par romba formas atveri bez apmalēm.

44. attēls.

Tagad aizbūvētā, uz kādreizējo terasi (virs ēkas A gala piebūves) vedošo durvju aila, skats uz D

Pēc ēkas pagarināšanas A virzienā, kas, jādomā veikta 19. gs. beigās, mezonīna stāva līmenī līdz 20. gs. 70. gadiem bijusi ar margām norobežota terase, ar izeju no pagalma pusē būvētās kāpņu uzejas. Šis “balkoniņš” redzams gan kādā 1911. gadā sūtīta pastkartē, gan 1939. un 1976. gada foto. Arī vēlāk aizbūvētā durvjaila izejai uz terasi vēl tagad redzama gan no ēkas D fasādes puses, gan ēkas iekšpuses.

Pēc mājas iedzīvotāju liecībām terase likvidēta 1980. gados.

45. attēls

Fragments no 1911. gada pastkartes, kurā redzamas
19. gs. beigās izbūvētās ēkas terases pret Rīgas ielu
vērstās margas.

Privātkolekcija

46. attēls

1939. gada foto, kurā redzamas
19. gs. beigās izbūvētās terases margas.
*LVVA, 4590. fonds, 1. apraksts, 2733.
lieta*

47. attēls

1976. gada foto, kurā redzama
19. gs. beigās izbūvētā ēkas terase
un tās margas.

*RPM zinātniskais arhīvs,
Bauskas vecpilsētas lieta*

48. attēls.
Skats uz ēkas R fasādi.

Ēkas pret Baznīcas ielu vērstās **R fasādes** apdare ir līdzīga kā D fasādē: ar pilastriem ēkas stūros un starpsienu iesējuma vietās, dzegu (saglabājusies tika R fasādes D daļā, ar ļoti erodējušu dzelzs skārda iesegumu), lietus dēļa vietā stiprinātu stipri bojātu profilīsti un logailas rotājošiem dekoratīviem elementiem. Fasādes pirmā stāva līmenī šobrīd izvietoti 3 logi, jumtgalē – vēl 2. Jumtgales augšdaļā izveidota romba formas atvere (ar profilētu apmali) bēniņu telpas izgaismošanai. R fasādē redzams, kā, paaugstinot zemes līmeni, zem tās jau gandrīz pilnībā “pazudis” cokols ar vairs tikko jaušamajiem izvirzījumiem pilastru vietās.

49. attēls.
R fasādes fragments. Redzama ar skārdu klātā pagraba ieejas lūka, kā arī pa fasādes virspusi stiprinātie elektrības vadi

Ēkas R pusē atrodas ieeja pagrabā, kuru sedz divas padomju laikā, izgatavotas atvāžamas, ar skārdu segtas vērtnes. 1980. gados noejai pagrabā bijusi arī metāla marga. Laika gaitā R fasādē veikta virkne izmaiņu. Sākotnēji tās Z galā atradusies durvjaila ar vērti no horizontāliem dēļiem un virsgaismu, kuru ietvēra dekoratīvi pilastri. Durvis šajā vietā redzamas 1939. gada fotoattēlā. Vēlāk tās aizbūvētas, un telpa aiz tām (agrākais priekšnams) pārveidota par tualetes telpu.

50. attēls. Ēkas R fasāde 1939. gadā.
Redzamas durvis fasādes Z galā.

51. attēls. Ēkas R fasāde 1983. gadā.

Uz inventarizācijas brīdi šī R fasādes daļa un tās galā pieceltā piebūve bija nesen remontēta un nosepta ar jauniem, beicētiem, vertikāli liktiem šauriem apdares dēļiem. Vēsturiskie apdares pilastrī šajā daļā likvidēti. Lai arī piebūves fasāde pret Baznīcas ielu remontēta ļoti rūpīgi, tas veikts, pat nemēģinot šo fasādes daļu vizuāli sasaistīt ar pārējo ēkas vēsturisko fasādi. Pārējie 3 pilastrī saglabājušies pilnā apjomā, taču jau sliktā tehniskā stāvoklī. Sākotnējie visi 3 šīs fasādes logi bijuši vienāda izmēra, ar apmalēm un slēgiem. Sākotnējās apmales saglabājušās tikai logailai L1-7, bet sākotnējās palodzes - L1-5, L1-6. Vēsturiskie slēgi zuduši, bet ailām L15 un L1-6 izgatavoti jauni, līdzīgi kā D fasādē.

Ailas L1-7 apmalē saglabājusies daļa no vēsturiskās slēgu furnitūras – 4 viru kāši.

Jumtgailes daļā esošajām logailām likvidētas gan vēsturiskās apmales, gan palodzes. Saglabāties viens virs logailas L2-5 stiprināts lietusslēgtis.

Jāatzīmē, ka šo fasādi ļoti izkropļo gan divi lieli, robusti stiprināti elektrības sadales skapji, gan pa fasādes virspusi izvilkto elektrības vadi.

52. attēls Logaila L1-7, kurā saglabājusies sākotnējā apmale ar slēgu viru kāšiem.
Vēsturiskās vērtnes un palodze zudušas.

Ēkas Z fasāde laika gaitā pārveidota visvairāk, un tajās pārbūves skaidri nolasāmas. Z fasādes koka daļas apdarē nav izmantots dēļu apšuvums, tāpēc te fasāde saglabājusies savā pirmatnējā izskatā – kā neapšūta, tikai krāsota guļšķautņu celtnē.

53. attēls.
Ēkas Z fasāde,
skats uz DA.

Z fasādes A galā ēka pagarināta, piebūvējot tai ķieģeļu apjomu ar kāpnēm uz mezonīna daļu. Šim apjomam pagalma pusē ir 2 ailas – durvju un šaura vienas vērtnes logaails. Fasādes vidusdaļā izvirzīts apjoms – divos etapos celta ķieģeļu izbūve ar vispirms celtu centrālo daļu (ar divslīpju jumtu un pildrežģa tehnikā būvētu trijstūra formas jumtgali) un tad pie tās R pusē piebūvētu zemāku piebūvīti ar vienslīpes jumtu. Ēkas R galu sedz neliela koka piebūvīte – atsevišķa ieeja dzīvoklī Nr. 2. Kad tā celta, nav zināms. Iespējams, ka šeit kādreiz atradusies atējas vieta. Koka piebūve nesen remontēta, izveidojot tai jau minēto jaunu dēlīšu apšuvumu.

54. attēls.
Ēkas Z fasādē, kur tā nav
apšūta ar dēļiem, labi
redzams, ka māja celta no
guļšķautņiem un sākotnēji
bijusi bez apšuvuma (tikai
krāsota).

55. attēls. Ķieģeļu piebūve ēkas A galā.
1939. gada foto

56. attēls. Ķieģeļu piebūve
ēkas A galā.
2019. gada foto

Ap logailu L1-9 saglabājusies vēsturiskā apmale un 3 viru kāši slēgu ieeņģošānai. Z fasādes tehniskai stāvoklis ir ļoti slikts – apakšējie vainagbalķi stipri bojāti – trupējuši, turklāt tie segti ar ķieģeļu mūri un betonējumu, kas tikai veicina to bojāšanos.

Pašreizējā ēkas **A fasāde** pirmā stāva līmenī piekļaujas blakus esošajai ēkai. Jumta stāva līmenī fasāde ir jumta slīpnes norobežota trīsstūra formas plakne, savukārt kādreizējās terases daļā tai ir lēzens vienslīpes jumts un viens logs.

Fasāžu krāsojums

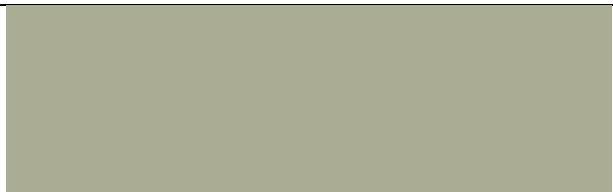
Ēkas Rīgas ielā Nr. 9 fasādes gan vēsturiski, gan šobrīd ir krāsotas.

Pēdējais ēkas krāsojums bijis smilšu dzeltenā toni ar dzeltenbrūni krāsotām dekoratīvajām detaļām (dzegas, pilastri, profillīstes). Visās plaknēs krāsojums lielos laukumos zudis (nolobījies, nomazgājies), atlikušajās vietās tās stipri izbalējis un saplaisājis.

Krāsojumu slānis ir tik ļoti erodēji, ka vēsturiskos krāsu toņus D un R fasādēs noteikt nav iespējams. Arī dekoratīvo detaļu vēsturiskos krāsojumu šajā pētniecība stadijā precizēt nebija iespējams, jo sasniedzamā līmenī tas nekur nebija saglabājies.

Pagalma pusē atsevišķās vietās uz sienas ļoti fragmentāri saskatāmi zaļgani pelēkas krāsas fragmenti, kuri, visticamāk, ir atliekas no ēkas krāsojuma pēc tās pārbūvēm 19. gs. beigās, kad uzcelta ķieģeļu piebūve un ēkas A galā izveidota terase.

1911. gada pastkartē redzams, ka tolaik ēka bija gaiši krāsota, ar tumšām logu apmalēm un pilastriem. 1939. gada fotoattēlā fasādes gaiši krāsotas, bez atsevišķām izceltām detaļām. Laika gaitā krāsojums mainīts, ar atšķirīgu krāsas toni izceļot dekoratīvās detaļas. Šādu polihromu krāsojumu arī vēlams atjaunot gadījumā, ja tiks veikta ēkas fasāžu renovācija.

Fasāžu plakņu krāsojums	S 3010-G60Y	
Dekoratīvo detaļu krāsojums (hipotētiski)	S 6010-G30Y	

Jumts un pārseguma konstrukcijas.

Ēkas Rīgas ielā 9 pamatkorpusu, tam perpendikulāri vērsto piebūvi Z fasādē un mezonīna izbūvi D fasādē, sedz divslīpju jumti. Pamatkorpusa pagarinājumam A daļā – kāpņu telpas piebūvei Rīgas ielas pusē ir lēzens vienslīpes jumts, bet pagalma pusē šīs piebūves jumts ir tāds pats, kā ēkas pamatapjomam. Vēsturiskās jumta konstrukcijas kopumā ir saglabājušās. Lielāko daļu jumta plaknes (gandrīz visu pamatkorpusa jumta, piebūves un kāpņu telpas jumtu) uz inventarizācijas brīdi klāj padomju laikā likts gofrētā “šīfera” (azbestcements) lokšņu segums, ieklāts ap 1970. gadu.

Kā rāda 1939. gada fotoattēls, sākotnēji ēkas pamatkorpusa jumts bijis segts ar tā sauktā holandiešu tipa māla dakstiņiem, savukārt mezonīns, neliela daļa pamatapjoma A gala un pagarinājums A daļā – ar krāsotu lokšņu skārda jumtu.

Arī pagalma fasādē sākotnēji visu pamatplakni sedzis dakstiņu jumts, kas, uzbūvējot mezonīnu un piebūves, daļēji nomainīts ar skārda lokšņu segumu.

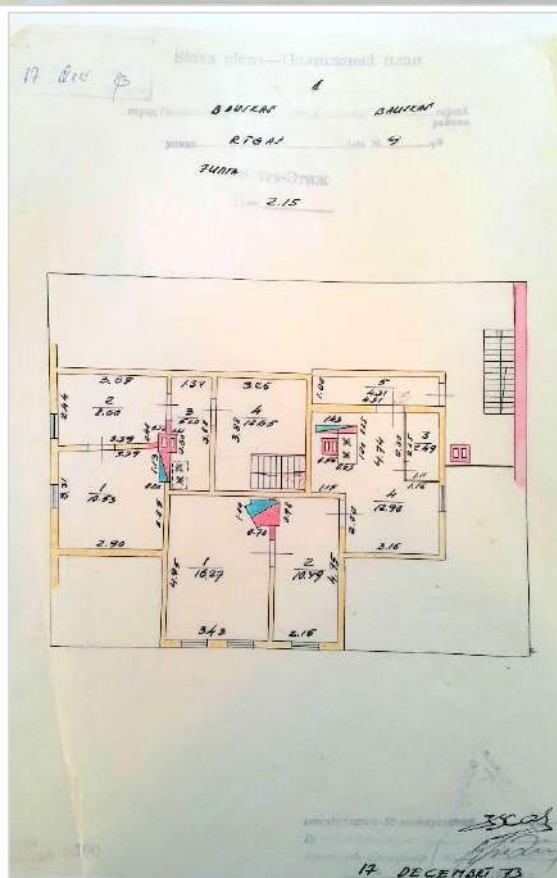
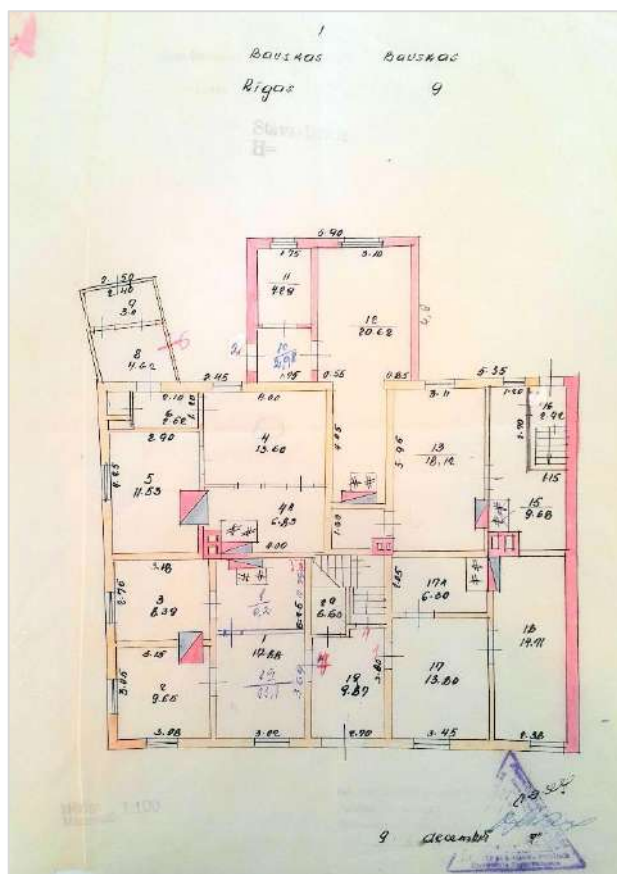
57. attēls.
Pagalma pusē daļēji saglabājies 20. gs. sākumā liktais skārda lokšņu jumta segums.

Abu pagalma izbūvju sākotnējais jumtu seguma materiāls nav zināmi, taču domājams, ka tas bijis skārds.

Ēka ir aprīkota ar mūsdienu cinkotā skārda notekrenēm un notekcaurulēm, taču ir saglabājušies daži vēsturiskie notekcauru stiprinājumi un daži sākotnējie kalta metāla notekreņu kronšteini. Uz ēkas bēniņiem saglabājušies atsevišķi ēkas vēsturiskie dakstiņi.

Priekšstatu par ēkas iespējamo sākotnējo plānojumu pašreizējā pētniecība stadijā nav iespējams iegūt – ēka vairākas reizes pārbūvēta un pārplānota.

Senākais pašreiz pieejamais plāns ir SIA “Vides Serviss” lietvedībā glabātais ēkas uzmērījums, kas veikts 1973. gadā.

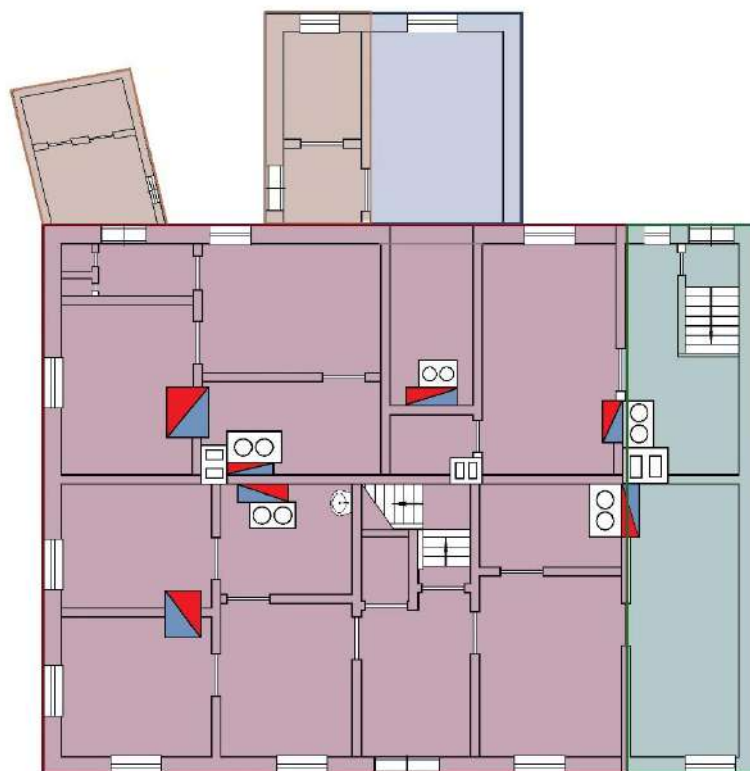

58., 59. attēls. Ēkas Rīgas ielā 9. 1. stāva un jumta stāva plāns, 1973. gada uzmērījums.
SLA "Vides Serviss" arhīvs

Var izteikt pieņēmumu, ka sākotnēji ēka bijusi iecerēta kā viena stāva viengimenes mājoklis, bet samērā drīz pārbūvēta un pārplānota tā, lai tajā būtu vairāki izīrēšanai piemēroti dzīvokļi. Hipotētiski var pieļaut domu, ka 19. gs. vidū tapušajā ēkā ir integrētas vecākas celtnes sastāvdaļas. To, ka šajā vietā celtnes atradušās jau 18. gadsimtā, liecina vecākai Bauskas pilsētas plāns, kā arī arhaiskā mūra konstrukcija ēkas pagrabā.

Šobrīd var izteikt pieņēmumu, ka pašreizējais ēkas plānojums tapis trīs būvetapos: sākotnēji vienkārtīga ēka ar ieeju no Rīgas ielas puses (skat. plānā sārto apjomu), tad piebūvēta neliela mūra ēciņa Z fasādes pusē (plānā pelēkzilaļais apjoms), kas redzama 1882. gada kartē. Šajā kartē mezonīna izbūve nav atzīmēta, tātad tā tapusi pēc 1882. gada.

Nākamās izmaiņas notikušas 19. beigās vai 20. gs. sākumā, kad aizbūvēta sprauga starp ēkām Nr. 9 un Nr. 11 pētāmās ēkas A galā (zaļgani iekrāsotā daļa), izveidojot pret Rīgas ielu vērstu terasi un vēl vienas kāpnes uz augšstāva telpām. Kad tapusi koka piebūve pie Z fasādes un papildinājums pie jau esošās mūra būves (ar brūnu marķētās ēkas daļas), šajā pētniecības stadijā precīzi nav noskaidrots.

60. attēls. Ēkas 1. stāva plāns ar shematiski marķētiem dažādu būvperiodu apjomiem.

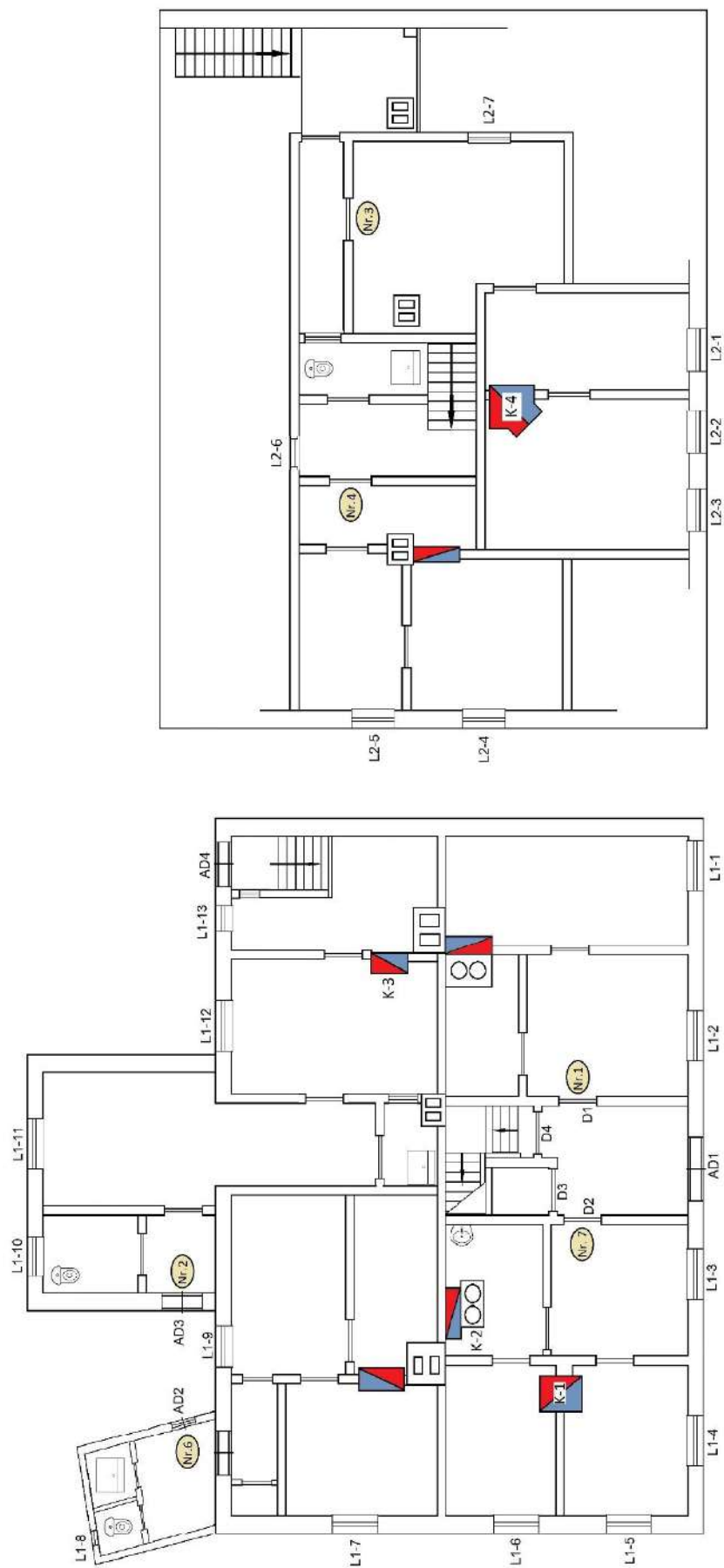
Inventarizācijas laikā ēkā bija 6 dzīvokļi (skat. pievienoto shēmu)

Informāciju par ēkas interjeru sākotnējo apdari – sienu, griestu dekoratīvajiem krāsojumiem vai tapetēm – pētniecības un inventarizācijas laikā iegūt neizdevās, jo daļa dzīvokļu vairākkārt remontēti un pārplānoti.

Visticamāk, kā vismaz fragmentāri gan sākotnējās, gan citu vēsturisku apdares slāņu pēdas ēkā ir atrodamas, taču to konstatēšanai jāveic plašas apmetuma slāņu zondāžas, kas šajā pētniecības stadijā nebija paredzētas.

61. attēls. Atsevišķu
vēsturisku krāsu slāņu
fragmenti uz ēkas
priekšnama A sienas.

62. attēls. Ēkas pašreizējā plānojums shēma
ar tajā marķētām durvju un logu ailām,
kā arī ēkā esošajām krāsnīm.

Inventarizācijas gaitā konstatēts, ka lielākā daļa ēkas sākotnējo būvgaldniecības izstrādājumu laika gaitā ir zuduši, resp., tie ir aizstāti ar jaunākiem.

Logu vērtnes, apmales, palodzes.

1976. gada fotoattēlā redzams, ka tolaik vēl saglabājušies sākotnējie pirmā stāva logi un mezonīna izbūves laikā uzstādītie logi augšstāva telpās.

Pirmajā stāvā bijuši sešu rūšu groplogi, kuru vērtnes vērušās uz āru. Mezonīna daļā un jumtgalēs sākotnēji bijuši tādas pat konstrukcijas logi, tikai ar trim vērtņēm.

Jau pirms 1983. gada daļa sākotnējo logu vērtņu pirmajā stāvā nomainīti pret jauniem koka logiem, nesaglabājot sākotnējo 6 rūšu dalījumu. Tas minēts NKMP sastādītajā arhitektūras pieminekļa apraksta kartītē.

Savukārt laika posmā no 2008. līdz 2017. gadam gandrīz visi logi nomainīti ar veramiem un daļēji veramiem PVC logiem ar uzlīmētu spraišļojumu, kādi ēkā atrodas arī šobrīd.

Ēkā kopumā konstatēti četri atšķirīga tipa un izmēra logi (skat tabulu.) ²¹

	Tips Nr. 1 – daļēji verams tumši brūns PVC trīs vērtņu logs	D un R fasādes pirmā stāva logi L1-3, L1-4, L1-5, L1-5 – 4 gab. Mezonīna logi D fasādē L2-1, L2-2, L2-3 – 3 gab.
	Tips Nr. 2 – balts, verams vienas vērtnes PVC logs (logi dažāda platuma)	R un Z fasādes pirmā stāva logi L1-7, L1-8, L1-10, L1-13 – 4 gab.; Mezonīna logi R un A fasādē L2-4, L2-5, L2-7 – 3 gab.

²¹ Visu logaiņu un logu pārskata tabulu skatīt pielikumā.

	Tips Nr. 3 – daļēji verams balts PVC divu vērtnu logs	Z fasādes pirmā stāva logi L1-11, L1-12 – 2 gab.;
	Tips Nr. 4 – trīs veramu vērtnu koka logs, 1970. gadu beigas/ 80. gadu sākums	D fasādes pirmā stāva logi L1-1, L1-2

Būtiskas logaiņu detaļas ir arī ārējās palodzes un logaiņu apmales.

63. attēls.
Skats uz vēsturisko palodzi logailā L1-1

64. attēls.
Skats uz vēsturisko palodzi logailā L2-1

Saglabājušies paraugi gan no vēsturiskajām logu apmalēm, gan no palodzēm, kuras, atjaunojot ēkas fasādi, var tikt izmantotas kā paraugi trūkstošo izgatavošanai. Vēsturiskā vērtņu furnitūra nav saglabājusies, jo tā zudusi kopā ar sākotnējām logu vētrnēm.

Viens logs ir saglabājis arī vēsturiskos **slēgus** ar gandrīz pilnu slēgu furnitūru, un šis komplekts uzskatāmas par ārkārtīgi vērtīgu vēsturiskās apbūves būvdetaļu kopumu ne tikai konkrētās ēkas, bet arī visas vecpilsētas kontekstā.

slēgiem.

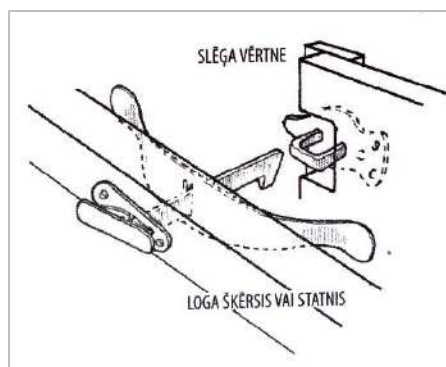
65. attēls Logs L1-2 ar vēsturiskajiem

66., 67., 68. attēls. Sākotnējos slēgu detaļas – vētrnes horizontālais stiprinājums (šķērsdzītis), slēga lentes vira ar viras kāsi un krampītis slēga fiksēšanai atvērtā stāvoklī.

69. attēls. Slēgu viru kasis pie logailas L1-9 .

70., 71. attēls.
Vēsturisko slēgu sākotnējā
aizvērējmehānisma pie slēga vērtnes
stiprinātā daļa.

Ēkas fasādēs kopumā saglabājušies trīs dažādi slēgu fiksatori, kas liecina par to uzstādīšanu atšķirīgos būvperiodos vai nomainu ēkas remontu laikā.

72. attēls. Tipa T2 slēgu fiksators ēkas Z fasādē,
pie loga L12.

73. attēls. Tipa T3 slēgu fiksators ēkas Z fasādē,
pie loga L11.

Ēkā saglabājušas piecas vēsturiskās **durvju vērtnes**.

74. attēls.
Sākotnējās pildīņu ārdurvis ar virsgaismu
ēkas D fasādē (AD1). 2003. gada foto.
NKMP PDC dokumentu fonds

75. attēls.
Jaunās, ap 2013. gadu izgatavotās ēkas ārdurvis.

D fasādē atrodas sākotnējā galvenā ēkas ieeja. NKMP dokumentos kā nozīmīga arhitektoniska vērtība minētas tajā esošās rāmja pildīņa konstrukcijas ārdurvju vērtnes ar virsgaismu, kuras tur fiksētas vēl 2003. gada fotogrāfijā. Durvju aila arī šobrīd atrodas savā sākotnējā vietā, taču to vērtnes un virsgaisma ap 2103. gadu izgatavotas no jauna, tikai

aptuveni atkārtojot oriģinālo vērtnu veidolu, turklāt sākotnējās durvju apmales un vēsturiskā furnitūra šajā pārbūvē bezatbildīgi iznīcināta.

Tagad virs ārdurvīm uzstādīts ļoti robusts skārda jumtiņš, kas pilda savas utilitārās funkcijas, bet ir ļoti neiederīgs vēsturiskas ēkas fasādē. Būtu nepieciešams to nomainīt ar vecpilsētas videi vizuāli piemērotāku jumtiņu, izgatavotu pēc vēsturiska parauga.

Otra vēsturiskā durvjaila AD2 atrodas ēkas Z fasādē, un tā sākotnēji bijusi saimnieciska rakstura ieeja uz 19./20. gs. mijā izbūvētajam kāpnēm. Šeit saglabājusies sākotnējā durvju kārba, no horizontāliem profilētiem dēļiem izgatavota vērtnē un virsgaismā, kura gan šobrīd no abām pusēm aiznaglota ar presēta kartona loksnēm. Šīm durvīm saglabājusies arī vēsturiskā furnitūra – viras un cilpveida rokturis ar nospiežamu mēlīti.

Līdzīgas konstrukcijas durvis ar virsgaismu kādreiz vedušas no priekšnama uz kāpņu telpu ēkas vidusdaļā, vērtnu D4 vietā, bet, aizbūvētas ar siltinājumu, saglabājušās ailā D5.

76. attēls.

Saimnieciskā ieeja ēkas Z fasādē (AD4)
ar sākotnēju ailu, kārbu, vērtni un furnitūru.

77., 78. attēls.

Z fasādes saimnieciskās ieejas durvju (AD4) sākotnējā furnitūra – viras kāsis, lentes vira (attēlā redzams tikai tās gals) un rokturis ar nospiežamu mēlīti.

Pārējās ārdurvis uz dzīvokļiem Nr.2, Nr.6 – AD2 un AD3 ir jaunas – un tās te salīdzinoši nesen uzstādījuši ēkas iedzīvotāji.

79. attēls. Ārdurvis AD2 ar pēdējā desmitgadē uzstādītu metāla vērti.

80. attēls. PVC ārdurvis AD3 ar stiklojumu.

Saglabājušās arī divas vēsturiskās **iekšdurvis** uz dzīvokļiem Nr. 1 un Nr. 7, attiecīgi – durvis D1 un D2. Divviru pildīnu durvis, iespējams, ir sākotnējās, izgatavotas 19. gadsimta vidū, turklāt durvīm D2 saglabājušās arī vēsturiskās stobrviras ar virpotām ozolzīļu galvām. Vienkāršās dēļu durvis D3 norobežo patrepi, kurā šobrīd ierīkota neliela noliktava.

81. attēls. Skats uz priekšnamu, kurā saglabājušās trīs vēsturiskās durvju vērtnes.

82. attēls. Durvis D1. Ierīkojot tām otras vērtnes, sākotnējās vērtnes pārceltas kārbas ārpusē, aprīkotas ar jaunām virām un mainīts to vēršanās virziens.

83. attēls. Durvis D2 sākotnējā vietā un ar oriģinālajām virām.

84. attēls. Durvju D2 sākotnējā stobrvira.

85. attēls. Analoga vēsturiskā vira, pārlikta uz padomju laika durvju vērtnes mezonīna dzīvoklī Nr. 3

Autentiskās durvju vērtnes, durvju apmales un to furnitūra ir vērtīgi Bauskas vēsturiskās būvgaldniecības paraugi, tāpēc tās saglabājamās. Durvju restaurācijai būtu lietderīgi sniegt finansiālu atbalstu, kāds paredzēts Bauskas novada saistošo noteikumu kontekstā.²² Dzīvokļos vēsturiski nozīmīgas durvju vērtnes netika konstatētas. Uz pagrabu vadošās durvju vērtnes izgatavotas padomju laikā, un tām nav kultūrvēsturiskas vērtības.

Būtisks katras ēkas būvgaldniecības elements ir **kāpnes**. Ēkā Rīgas ielā 9 saglabājušās divas vēsturiskās kāpnes, kuras ved uz mezonīna stāva dzīvokļiem.

Ēkas centrālajā daļā izveidotās divu laidu kāpnes ar figurāli grieztiem margu balstiem būvētas mezonīna celšanas laikā – 19. gadsimta nogalē. Pēc mājas iedzīvotājus stāstītā kāpnēm bijušas arī virpotas margu doka, kuras tagad zudušas. Konkrētās kāpnes ir raksturīga Bauskas amatnieku izgatavota būvgaldnieciska detaļa, kas saglabājama un restaurējama.

Ēkas austrumu gala piebūvē esošās stāvās viena laidiena koka kāpnes ir ļoti vienkāršas, un tām nav nekādu dekoratīvi veidotu detaļu.

86. attēls.

19. gadsimta kāpnes ar dekoratīvi grieztu kāpņu margu balstu.

87. attēls.

19. gadsimta kāpnes un kāpņu margas.

²² Saistošie noteikumi par valsts nozīmes pilsētībūvniecības pieminekļa “Bauskas pilsētas vēsturiskais centrs” teritorijā esošo ēku vēsturisko fasāžu un būvgaldniecības izstrādājumu atjaunošanu, punkts 7.4. paredz atbalstu būvgaldniecības izstrādājumu atjaunošanai 75 % apjomā no tāmes, bet ne vairāk kā 2000 eiro.

Sākotnēji ēkā bijusi malkas apkure, un tāda tur pastāv līdz pat mūsu dienām. Sākotnēji telpas tikušas apsildītas ar podiņu krāsnīm un plītīm, kas bija būvētas pie trim ēkas skursteņiem. Kādas tieši bija šeit sākotnēji uzstādītās krāsnis, diemžēl nav zināms.

88. attēls.

Trīs ēkas skursteņi, pie kuriem bija grupētas ēkas apkures ietaises.

Mansarda dzīvoklī Nr. 3 saglabājusies 19. gs. beigās būvēta neglazētu podiņu krāsns ar skaistu profilētu dzegu, kura vienā no telpām veido plakanu, sildmūrim līdzīgu apjomu, bet otrā mūrēta kā pret telpas centru orientēta stūra krāsns ar trīsstūra formas frontonu.

89., 90. attēls

Neglazētu podiņu krāsns K4 divu telpu apsildīšanai dzīvoklī Nr. 3.

Brūni glazētas un neglazētas podiņu krāsnis ar noapaļotiem stūriem, kuras, visticamāk, izgatavotas 20. gadsimta 20. gados, saglabājušās dzīvokļos Nr. 2 un 7. Spriežot pēc analogijām, tās varētu būt izgatavotas Bauskas podnieka J. Miltiņa manufaktūrā. Ja arī dzīvokļu īpašnieki, ieviešot citus apkures risinājumus, krāsnis vairs neizmanto, tās (īpaši mansardā) vēlams saglabāt. Ja tiek pieņemts lēmums krāsnis demontēt, jāveic to uzmērīšana, rūpīga fotofiksācija, un krāšņu podiņu paraugi nododami Bauskas muzejā.

91., 92. attēls. Glazētu podiņu krāsns K1 divu telpu apsildīšanai dzīvoklī Nr. 7.

93. attēls. Neglazētu podiņu sildmūris un plīts K2 dzīvoklī Nr. 7.

94. attēls. Neglazētu podiņu krāsns K3 dzīvoklī Nr. 2.

Secinājumi

Rezumējot inventarizācijas gaitā iegūto informāciju, jāsecina, ka:

1. Ēka Rīgas ielā 9 celta vietā, kurā jau vismaz 18. gadsimtā atradusies kāda ēka. Iespējams, ka tieši no šīs ēkas saglabājusies mantelškursteņa pamatu daļa pašreizējās ēkas pagraba līmenī.
2. Šobrīd redzamā ēka Rīgas ielā 9 ir vērtīga vēsturiska būve, kas 19. gadsimta vidū tapusi kā neapšūta vienstāva koka guļbūve, pēc 1882. gada papildināta ar mezonīnu un uz to vedošām kāpnēm ēkas iekšienē, bet 19. gs. beigās – ar ķieģeļu mūra piebūvi, aizpildot agrāk pastāvējušo spraugu starp šo ēku un ēku Rīgas ielā 11.
3. Ēka, kura līdz pat mūsu dienām saglabājusies virkni autentisku konstruktīvo un apdares elementu, ir nozīmīga Rīgas ielas un visas Bauskas vecpilsētas sastāvdaļa, kas būtiski bagātina tās kopējo ainavu.
4. Pēc apjoma un fasāžu apdares ēka ir tieši Bauskas vecpilsētai raksturīga būve, un vērtējama kā kvalitatīvs 19. gadsimta vidus un otrās puses mazpilsētas arhitektūras piemērs.
5. Viens no ēkas īpašniekiem bijis ilggadējais Bauskas apriņķa ārsts Vilhelms Gertners, bet savā pastāvēšanas laikā ēka saistīta ar daudzām Bauskas vēsturē nozīmīgām personām, kas to pilsētas vēstures kontekstā padara vēl nozīmīgāku.
6. Vēsturiski ēka bijusi polihromi krāsota – ar gaišākām sienas plaknēm un ar tumšāku krāsu akcentētām dekoratīvajām detaļām.
7. Neskatoties uz ēkas slikto tehnisko stāvokli, to vēl šobrīd iespējams kvalitatīvi renovēt, pilnībā atjaunojot tās sākotnējās fasādes detaļas un krāsojumu, tos elementus, kuru prototipi saglabājušies pašā ēkā, atjaunojot pēc šiem paraugiem, bet elementus, kas pilnībā zuduši, pēc analogijām citās Bauskas vecpilsētas ēkās. Fasādēs autentiskajā veidolā atjaunojami logi, durvis, slēgi un to vēsturiskā furnitūra.
8. Lai arī ēkas konstrukcijas ir smagi cietušas (satrūnējuši Z ārsienas vainagbalķi, bojāti pārsegumi u.tml.), ēka kopumā ir labi uzturēta, iedzīvotāji (dzīvokļu īpašnieki un īrnieki) par ēku rūpējas un ir interesēti ēkas vizuālo kvalitāšu uzlabošanā.
9. Tā kā celtne ir ļoti nozīmīga Bauskas vecpilsētas sastāvdaļa, tās atjaunošana svarīga ne vien
Konkrētās ēkas dzīvokļu īpašniekam, bet visai Bauskas sabiedrībai. Šī iemesla dēļ būtu lietderīgi ēkas fasāžu renovācijai sniegt būtisku Bauskas pašvaldības finansiālu atbalstu.

Rekomendācijas

Attiecībā uz ēkas Bauskā, Rīgas ielā 9 vizuālo tēlu būtu ievērojami sekojoši nosacījumi:

1. Ēkas R fasādē nedaudz pazemināms uzaugošais zemes līmenis un veicama viršpamatu un noejas pagrabā remonts, attīrot tos no laika gaitā veiktajiem labojumiem, kuros izmantots neatbilstošais materiāls – silikātķieģeļi, cementa apmetums. Izmantojot atgūtus

vēsturiskos ķieģeļus un kaļķa javu (drikt pievienot 10% cementa), jāatjauno sienas mūrējums.

95. attēls. Virspamatu situācija ēkas R fasādē.

96. attēls. Neatbilstošie labojumi noejai uz pagrabu.

2. Ēkas fasādēs jā saglabā un jārestaurē tās sākotnējā apdare – profillīstes, pilastrī, to bāzes, starpdzegas, dzegas, logu apmales, fasādes apdares dēļi.

Zudušās fasāžu apdares detaļas (logu apmales, slēģus, dekoratīvos pilastrus u.c.) jāizgatavo no jauna, izmantojot kā paraugus ēkā esošos oriģinālus. Detaļas, kuras pilnībā bojājusi trupe, jānomaina, izmantojot atbilstošu materiālu; tās jāapstrādā ar antiseptizējošiem līdzekļiem. Jaunās detaļas jāizgatavo identiskas oriģināliem, bet detaļām, kuras ir tikai nedaudz bojātas, jāveic protezēšanas darbi.

No atbilstoša biezuma skārda jāizgatavo vēsturiskajiem analogus jumtiņus pilastru profilējumiem un mezonīna un jumtgaļu dzegām.

Fasādes krāsojumu jāveic ar lineļlas krāsu inventarizācijā konstatētajā tonī, bet dzegas, profillīstes, apmales, pilastrī un citas dekoratīvās detaļas (skat. krāsojuma shēmu pielikumā) krāsojamas ar lineļlas krāsu, toni precizējot remontdarbu gaitā.

Fasādes renovācijas gadījumā jāapsver iespēja likvidēt šobrīd pa fasādes virspusi robusti izvilktos vadus un kabelus, kā arī vēsturiskai videi neadekvāti uzstādītos elektrības sadales skapjus.

97. attēls. Oriģinālas dekoratīvās detaļas R fasādes D stūrī.

98. attēls. Skārda jumtiņš virs pilastru profillīstēm.

3. Ēkas pamatkorpusam vēlams atjaunot sākotnējo holandiešu tipa māla dakstiņu jumta segumu, mezonīna daļas un piebūvju jumtus skārda jumtus.
Vēsturiskā jumta konstrukcija saglabājama, ja nepieciešams, to protezējot un labojot. Neatgriezenisku bojājumu gadījumā jāizgatavo jaunas detaļas, kurām jābūt identiskām ar demontētām. Obligāti jā saglabā vēsturiskā dzega.
4. Ēka aprīkojama ar noapaļotas formas dzelzs skārda teknēm un notekcaurulēm, kuras stiprināmas atbilstoši vēsturiskiem paraugiem. Cik vien iespējams, jā saglabā autentiskās detaļas – notekcauruļu vēsturiskos stiprinājumus.
5. Skursteņu galvas virs jumta kores vēlams plāni apmest un balsināt.
6. Ja iedzīvotāji vēlas paaugstināt ēkas energoefektivitāti, tās nodrošināšanai nedrīkst postīt ēkas vēsturisko fasādi un tās elementus. Tas nozīmē, ka ēku drīkst siltināt no iekšpuses, izmantojot koka būvei draudzīgus siltumizolācijas materiālus: linšķiedras, kaņepes, ekovati, kokšķiedras plāksnes.²³ Akmens vate vai putuplasts (uzputotais polistirols) koka ēkai nav izmantojams, jo rada kondensātu un veicina mitruma uzkrāšanos, kā rezultātā konstrukcijas bojā pelējums, sēnes, sīkbūtnes. Akmens vati un putuplastu bojā arī graužēji.
7. Tiek rekomendēts, izmantojot Bauskas novada saistošajos noteikumos paredzēto atbalstu, nomainīt PVC logus ar jauniem koka logiem, izgatavojot tos analogus vēsturiskajā fotoattēlā redzamajiem. Izgatavojot jaunus logus, būtu jānovienādo logailu izmērus R fasādē. Tā kā konkrētajā ēkā nav saglabāties neviens oriģinālais logs, kā paraugs jaunu logu izgatavošanai izmantojams koka groplogs no Bauskas vecpilsētas (konkrētais paraugs konkretizējams pirms logu pasūtīšanas). Logi krāsojami arhitekta norādītā tonī, vēlams, ar dabīgo lineļlas krāsu. Energoefektivitātes nodrošināšanai izgatavojami arī priekšlogi, kuros iestrādājama stikla pakete.
8. Saglabāt visas ēkā esošās vēsturiskās durvju vērtnes.
Renovējot ēku, arī tās pagalma fasādē būtu vēlams izgatavot jaunas ārdurvis, izmantojot kā paraugu to projektēšanai vēsturiskās šīs ēkas durvis ar virsgaismu. Durvju vērtnes krāsojamas ar tonētu dabīgās lineļlas krāsu (tonis saskaņojams ar arhitektu darba gaitā). Ēkas iekšienē vēl esošās autentiskās durvju vērtnes D1 un D2 saglabājamas un atjaunojamas. To iznīcināšana vai likvidēšana nav pieļaujama. Vēsturisko interjera detaļu nomaiņa pieļaujama tikai izņēmuma situācijā, pieaicinot pirms tam Bauskas muzeja speciālistus un nododot attiecīgo detaļu muzejam saglabāšanai.
9. Kā ēku bagātinošu un pilsētas apstākļos pietiekoši funkcionālu detaļu vēlams atjaunot arī logu slēgus ēkas D un R fasādes pirmā stāva logiem. Kā paraugs slēgu projektēšanai izmantojami saglabājušies dēļu slēgi logaila L1-2, kas aprīkojami ar atbilstošu furnitūru – virām, fiksatoriem. Slēgi krāsojami ar lineļlas krāsu, toni saskaņojot darba gaitā.
10. Fasādes renovācijas gaitā tiek rekomendēts atjaunot arī terasi ēkas A galā, kas bagātinātu gan konkrētas ēkas, gan vecpilsētas veidolu kopumā.

²³ Skat., piemēram, <http://www.videstehnika>.

Izraksts no VKPAI rīkojuma nr. 2/15 (01.04.2011.)
VALSTS KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBAS INSPEKCIJAS
REKOMENDĀCIJAS Nr. 2011-3 VĒSTURISKO ĒKU ENERGOEFEKTIVITĀTES
UZLABOŠANAI

4.3. Svarīga vēsturisko ēku arhitektūras sastāvdaļa ir logi. Tie ir viens no aktīvākajiem fasādes elementiem, kā arī stila un laikmeta tehnisko iespēju spogulis. Jācenšas saglabāt katru oriģinālu logu, to kopjot, remontējot un restaurējot. Logu nomaiņa atbalstāma tikai gadījumos, ja bojājumu novēršana ievērojami pārsniedz jauna, kvalitatīva un tāda paša materiāla loga izgatavošanas un iestrādāšanas izmaksas. Kā kompromiss pieļaujama logu iekšējo rāmju nomaiņa. Pēc iespējas jā saglabā vismaz logu oriģinālie ārējie rāmji. Logu nomaiņa veicama vienīgi saskaņā ar visas ēkas fasādes risinājuma projektu.

Koka logu un durvju priekšrocības:

Koka izstrādājumi ir ekoloģiski, koka resursi dabā atjaunojas.

Koka logu un durvju utilizācija nenodara ļaunumu videi.

Koka logu un durvju konstrukcija ir elpojoša, palīdz novērst mitrumu un pelējumu telpās.

Atbilstoša lietošana un kopšana garantē to ilgmūžību, tie ir remontējami un pārkārojami.

Koka logus iespējams modernizēt, nomainot stiklus un iestrādājot blīvgumiju.

Būtiska durvju un logu sastāvdaļa ir arī logu un durvju furnitūra.

Izraksts no Bauskas Novada saistošajiem noteikumiem par valsts nozīmes pilsēt būvniecības pieminekļa „Bauskas pilsētas vēsturiskais centrs” teritorijā esošo ēku vēsturisko fasāžu un būvgaldniecības izstrādājumu atjaunošanu, izdoti saskaņā ar likuma „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” 24.panta otro daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Saistošie noteikumi nosaka kārtību, kādā Bauskas novada pašvaldība (turpmāk – pašvaldība) piešķir līdzfinansējumu valsts nozīmes pilsēt būvniecības pieminekļa „Bauskas pilsētas vēsturiskais centrs” (turpmāk – Bauskas pilsētas vēsturiskais centrs) teritorijā esošo ēku vēsturisko fasāžu un būvgaldniecības izstrādājumu atjaunošanai, daudzdzīvokļu māju funkcionāli saistīto šķūņu atjaunošanai vai pārbūvei.

2. Saistošajos noteikumos lietotie termini:

2.1. pašvaldības līdzfinansējums – pašvaldības palīdzība Bauskas pilsētas vēsturiskajā centrā

esošo ēku vēsturisko fasāžu un būvgaldniecības izstrādājumu atjaunošanai, daudzdzīvokļu māju funkcionāli saistīto šķūņu atjaunošanai vai pārbūvei;

2.2. ēkas īpašnieka līdzfinansējums – ēkas īpašnieka finansējuma daļa ēkas vēsturiskās fasādes

un būvgaldniecības izstrādājumu atjaunošanai;

2.3. ēkas vēsturiskās fasādes atjaunošana – krāsojuma, apmetuma, koka dēļu, vēsturiskā ķieģeļu

mūrējuma, jumta seguma un būvdetaļu atjaunošana;

2.4. būvgaldniecības izstrādājumi – vēsturisko ēku oriģinālie koka logi un durvis, tai skaitā to

komplektā ietilpstošie elementi: aplodas, virslogi, sandriki, slēgi, kā arī vēsturisko ēku oriģinālie vārti un kāpnes, kas saglabājušās no ēkas būvniecības laika vai raksturo laiku, kad ēka uzcelta un jumta dzegas, vēja kastes;

2.5. līdzvērtīgi būvgaldniecības izstrādājumi – pēc vēsturiska parauga, zīmējuma vai rasējuma

no jauna veidots viena loga elements, vienu durvju elementa vai fasādes rotājuma komplekts, kas veido kompozicionālu un funkcionālu veselumu;

2.6. arhitektoniski mākslinieciskā inventarizācija – ēkas inventarizācija, kas tiek veikta, lai noskaidrotu tās kultūrvēsturisko vērtību, kā arī atsevišķu tajā esošo daļu kultūrvēsturisko vērtību un nozīmi;

2.7. šķūnis – vieglas konstrukcijas palīgēka malkas uzglabāšanai, kas funkcionāli saistīta ar daudzdzīvokļu māju.

3. Līdzfinansējumu piešķir Bauskas novada pašvaldības budžetā šim mērķim paredzēto finanšu līdzekļu ietvaros.

4. Priekšrocība saņemt pašvaldības līdzfinansējumu ēkas vēsturiskās fasādes vai būvgaldniecības izstrādājumu atjaunošanai ir ēkas īpašniekam, kura ēka ir vēsturiski un arhitektoniski vērtīgāka vai atrodas publiski redzamā vietā – ielas vai laukumu perimetrālajā apbūvē vai tūristu apskates objekts.

5. Pieteikumu līdzfinansējuma saņemšanai var iesniegt ne biežāk kā reizi piecpadsmit gados

vienai un tai pašai ēkas vēsturiskās fasādes vai būvgaldniecības izstrādājumu atjaunošanai, bet dažādiem to atjaunošanas veidiem – katru pusgadu.

II. Atbalstāmie pasākumi un apmēri

6. Līdzfinansējums tiek piešķirts materiālu iegādei, lai atjaunotu ēkas vēsturisko fasādi un būvgaldniecības izstrādājumus un atjaunotu vai pārbūvētu šķūņus.

7. Ēkas vēsturisko fasāžu un būvgaldniecības izstrādājumu atjaunošanai, kā arī šķūņu atjaunošanai vai pārbūvei atbalstāmie pasākumi:

7.1. ēkas arhitektoniski mākslinieciskā inventarizācija, kura izstrādāta saskaņā ar 2.pielikumu

– 100 %, bet ne vairāk kā 400 *euro*;

7.2. ēkas vēsturiskās fasādes atjaunošana līdz 75 % no tāmes, bet ne vairāk kā 5000 *euro*;

7.3. būvgaldniecības izstrādājumu atjaunošana – logu maiņai 80 %, ja ēkai tiek mainīti visi logi,

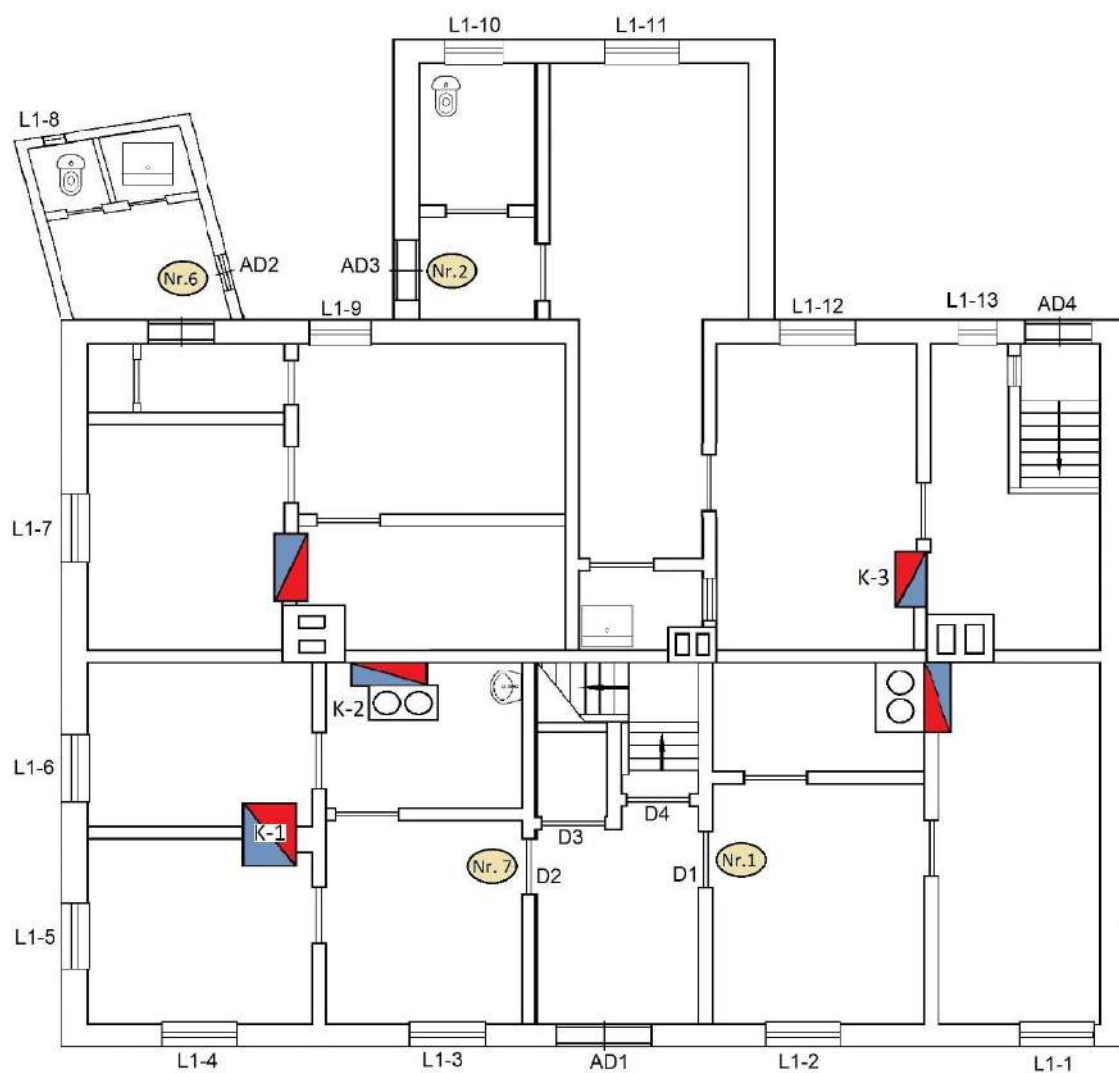
60 %, ja ēkai tiek mainīti puse logu, 75 %, ja tiek mainīti logi vienā dzīvoklī, bet ne vairāk kā 5000 *euro*;

7.3.1 jumta seguma maiņa līdz 75 % no tāmes, bet ne vairāk kā 5000 *euro*;

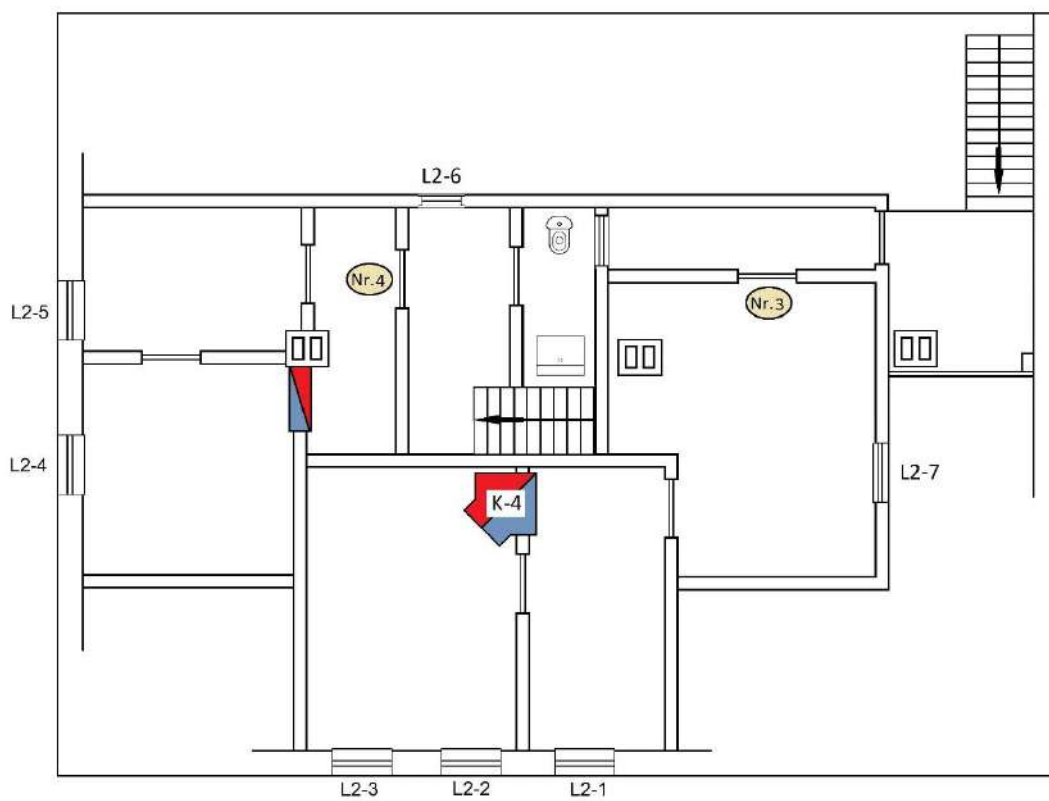
7.4. citu būvgaldniecības izstrādājumu atjaunošana 75 % no tāmes, bet ne vairāk kā 2000 *euro*;

7.5. šķūņu atjaunošanai vai pārbūvei 50% - ja šķūnis redzams no ielas, 75% - ja šķūnis ietilpst vecpilsētas perimetrālajā ielas apbūvē, bet ne vairāk kā 5000 *euro*.

1. Pirmā stāva plāns - shēma ar logu un durvju numerāciju
2. Otrā stāva plāns - shēma ar logu un durvju numerāciju
3. Fasādes apšuvuma dēļa uzmērījums
4. Loga apmales uzmērījums
5. Pilastru horizontālās profillīstes uzmērījums
6. Pilastru perimetra līstes, slēgu šķērša uzmērījums
7. D fasādes rekonstrukcijas zīmējums

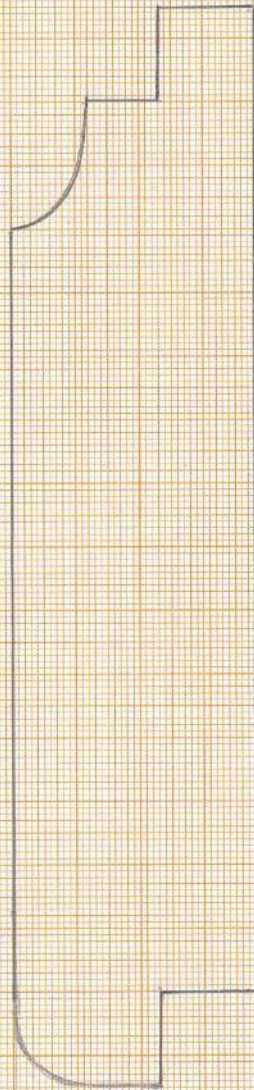

1. Pirmā stāva plāns - shēma ar logu un durvju numerāciju

2. Otrā stāva plāns - shēma ar logu un durvju numerāciju

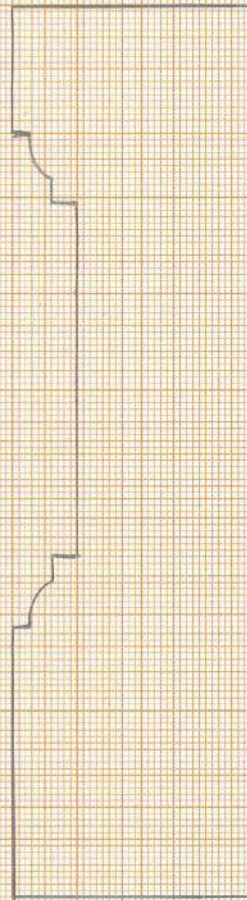
Rigas O, Bauman

M 1:1

Parādes apdāres detaļ

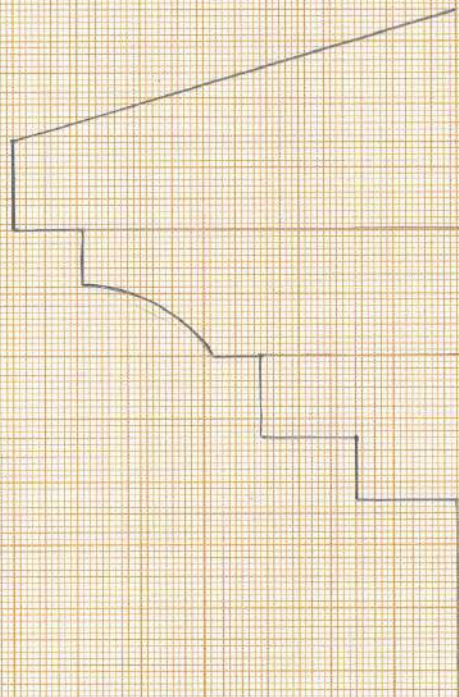
Рис. 9. Брава

M 1:1

Лого ап male

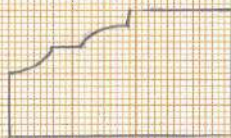
Figas 9, Baaliska

M 1:1

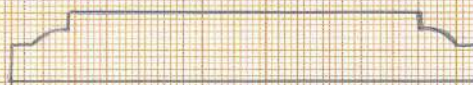
Pilastra hormaotolain puupits

Rīga 9, Bauska

M 1:1

Pilastu perimetra līstes.

M 1:1

slēgta telpa profils

3. D fasādes rekonstrukcijas zīmējums

Avoti

Latvijas Valsts vēstures arhīvs

Nacionāla kultūras mantojuma pārvaldes Pieminekļu dokumentācijas centra dokumentu fonds, Bauskas vecpilsētas lietas

Bauskas muzeja krājums

LNB Rokrakstu un reto grāmatu nodaļa

Rundāles pils muzeja Zinātniskais arhīvs

Publikācijas

Latviešu Avīzes,
Nr.1 (04.01.1884)

No Bornsmindē pagasta teefas top zaur
īcho darīhts finamš, tā 9. Janvari 1884. g.
taps īcheijenes Leijneetu mahjās **īrgi,**
gomiš, aitas, zūklas, kūtama ma-
šhina, labības tihramā mašhina
un daichas zitas īaimneezības leetas, tā
ari īini wairakšolīchānā pret tuhđalīgu
maksu parahdu dehl wahdoti.
Bornsmindē, 23. Dezemberī 1883.
(№ 142.) Preekšhebb.: J. Kruhmal.
Scribweris: Ch. Sanderfon.

Balss, Nr.8
(22.02.1889)

Kursēmē īschindš paaugstinati:
par koleģiju sekretareem — Kursemes gub. waldes we-
žakais darbwedis Wladimirs Andrusows, tahs-
pachas waldes bijuschais darbwedis Jahnis Dani-
šchewskis, Jelgawas polizijmeistrs barons W. son-
der Ropp, Jaunjelgawas polizejas inspektors L. J.
Derščau, Jelgawas polizejas eezirknu prištawi
Bernhards Grube un Lui Grube, Kursemes gub.
waldes darbwedis Andrejs Stirne un Jelabpils
magistrata sekretars Kahrliš Rehmanš;
par gubernas sekretareem — Grobinas-Aisputes polizejas
pahrwaldes galdpreekščstahws Antons Dambergs,
Aisputes žeenuma preekščneeks H. Tramdachs,
Jelgawas polizejas pahrwaldes galdpreekščstahws J.
Gärtnerš, un Bauskas aprinkta teefas sekretars
Heinrichš Weberš;
par koleģiju registratoreem — Leepajas polizejas pahrw-
waldes sekretars Siegmundš, bijuschais Dobeles
pilsteečas tulkš Kristaps Redelins, Tukuma ap-
rinkta polizejas pahrwaldes galdpreekščstahws Jekabs
Mittenbergs un Bauskas magistrata kanzlejas
eecednis Kristijans Sanderfons.

Baltijas Vēstnesis,
Nr.7 (10.01.1892)

Pehz Baustas Labdarības Beedribas līstes:			
	rbt.		
Gutmanš, A., arend.	1	Rasum, P., semkopis	1
Alša, G., arendators	1	Sanderšons, A., eered.	1
Kippa, Zahnis	1	Lupuls, J., arendators	1
Kope, Mikels	1	Zinis, J., rakstvedis	1
Kuschkewiķ, D., seml.	1		Kopā 9

Dūna Zeitung,
Nr.111
(21.05.1893)

Am 19. Mai fand eine Doctor-Promotion statt und zwar wurde der Drd. Wilhelm Gertner aus Kurland nach Vertheidigung der Inaugural-Dissertation „Experimentelle Beiträge zur Physiologie und Pathologie der Gallensecretion“ zum Doctor der Medicin promovirt. Als ordentliche Opponenten fungirten Prosector Dr. H. Adolphi, Docent Dr. E. Stadelmann und, an Stelle des ursprünglich zum Opponenten erbetenen Professors Dr. R. Robert, der neuernannte Decan Professor Wassiljew.

Libausche Zeitung,
Nr.172
(01.08.1906)

Inlande.
* **Bauske.** Zum Kreisarzt für Bauske ist der bisherige Schrudensche Arzt Wilhelm Gertner ernannt worden.

Valdības Vēstnesis,
Nr.22 (26.08.1919)

Gezelschanas.
Rīkojums Nr. 2 no 23. augusta 1919. g.
Gezēku: par Ahrejšas Apgahdības Departamenta Direktora palīgu, kursch ir reišē ari schi Departamenta Ģepirtschanas Nodafas waditajs, inscheneeru-technologu Ofsaru Grinbergu. Skaitot no 23. jūlija sch. g.; par Ministra kanzlejas Pahrwaldneeku Frizi Kraukli un par Finanšu Nodafas Waditaju Andreju Graueru, abus skaitot no 25. novembra 1918. g.; par Ahrejšas Apgahdības Departamenta Nodatu waditajeem: Šbalischanas Nodafas — Ewaldu Kuime, skaitot no 19. jūlija sch. g., un Linu Nodafas — Ofsaru Ščēpīnu, skaitot no 10. jūlija sch. g.; par Ģeļschejšas Apgahdības Departamenta Nodatu waditajeem: I Nodafas — Juliju Britzi, skaitot no 9. jūlija sch. g., III Nodafas — Andreju Leišche, skaitot no 1. augusta sch. g. un Šwejnēezibas Nodafas — Woldemari Meesi, skaitot no 11. dezembra 1918. g.
Ministra Beedrs: J. Blumbergs.
Upstiprimati amatos:
1) Dr. Zahnis Kiwitzkis par Wentspils aprinka ahrstu, skaitot no 1. jūlija sch. g.
2) Dr. Wilhelms Karlis Gertners par Bauskas aprinka ahrstu ar peenahkumu ispidit beļsewischlas atlihdības Bauskas pilsehtas ahrsta peenahkumus, skaitot no 20. jūlija sch. g.
3) Dr. Emils Būrgers par Tufuma pilsehtas ahrstu, skaitot no 1. augusta sch. g.
4) Dr. Zahnis Lihbeets par Wallas aprinka ahrstu, skaitot no 1. jūlija sch. g.
Weselibas Departamenta direktors:
Dr. med. G. Reinhard.

Valdības Vēstnesis,
Nr.196
(01.09.1921)

<http://blv.lv/index.php/vesture/1921-gads/>

Latvijas medicīnas
adresu grāmata,
(1925)

Bauskā — Dr. Gertners, Sudmaļu ielā 67.

Ar 1921.gadu par higiēnisko stāvokli skolā un audzēkņu veselību rūpējas skolas ārsts Vilhelms Gertners. Viņš ir arī Bauskas aprīnķa ārsts.

Bauskas aprīnķis.		
Beijers, Kārlis	Prakt. ārsts	Bauskā, Sudmaļu ielā 40
Bērziņ, Zelma	Iekšķ. slim.	" Kalna ielā 13
Blūm, Feiga	Prakt. ārstē	" Pils ielā 12
Erdmans, Ansis		Šenbergā
Ganckovs, Egons		Iecavā
Gertners, Vilhelms	Prakt. ārsts	Bauskā, Sudmaļu ielā 67
Keze, Arveds	Siev. un bērnu sl.	Vecmuižā
Kolbe Oskars	Siev. slim.	Bauskā, Kalna ielā 5
Krauklis Krišjāns	Prakt. ārsts	Rundalē
Kurilova. dz. Rubert J.		Valles pag.
Niselovičs, Boris		Bauskā, Sudmaļu ielā 52
Zvingels, Aleksandrs	Iekšķ. slim.	" Pils ielā 30
Treu, Emīls		" Pils. slīmn.

Bauskas Vēstnesis,
Nr.44 (12.11.1926)

Kr. Sanderfons +

1. novembra rītā tika negaidot un pēkšņi no tumsa sēdētājs Krišjānis Sanderfons, viens no Bauskas covehrojamākoem un rosi-gākoem sabiedriskā darbiņākoem. Nēlāķis zohlēgs is lauzīnē-tu aprindām, pēdsimīs kā Bors-mindes jaunās mūsčas arendātorā dehis. Sawu karjeru tas esahzīs kā 18 gadus wezs jaunēklis Baus-kas Pilsētas waldē, tur ēpēmdams dachadas weetas kā sekretāra. pa-līgs grahmatwēdis, darbēdis No-dokļu waldē utt., ispihidams tai paschā laikā arī Borsmindes pag. darbēschā weetu.

Pēe isiwēschu sabēdriskās dāhwes nodibinaschanas un iskop-schanas Bauskā nēlāķim wislēla-

koos nēpēlni, sēwischķi tas sakams par Bauskas Lābdarības bēdrību, kurā tas bijis weens no pirmājoem bēdrēem. Wisā wīņas pastahwē-schēns laikā tas bijis tas pastah-wīgais darbīnēks, ēpēmdams wīnā dachadas amatus, kā waldēs Iozē-klis, Skolas Komisijas Iozēklis utt.

Naw bijis bēdrīdā gandrībs nē-weena Irihkojuma, kurā Kr. San-derfons nēbūtu pēlmis dalībā, waj tas bijis konserts, waj teatra Irah-de — wisur tas līdēsi darbējoes, Sawischķi teatra nēorganizēchanā un iskopēchanā tam Iēli nēpēlni. Tapāt tas darbējoes Palībēslas un Sawēsigā bēdrībās, kur tas stah wejis arween darbēoeku pirmās rindās. Bēi sēwischķi tas bijis darbīgs Bauskas brīhwpr. ēgumīs, bēdrībā, kur tas nēpahitrāutī bi-lis sēwischķi aktīws apalūs 48 gadus.

Līdēsi ar tagadējā Bauskas Iatw. Irah-āsdowu kasēs [senāk Amt-Bauskas Irah-āsd. kasēs] pahrah-ēchanā no Bauskas pag. nēma us Bauskas pilsētu, wīnēsch ēestlējes tant, kur strādājis nēpahitrāutī, ēpēmot bēhļu gadus, kā kaseeris, wehlak grahmatwēdis līdēsi pēh-dejam azumēklim.

Kā sabēdriskā darbīnēks zaur sawu isipēlnu un ēpēmhību, sē-wischķi zaur sawu asprahīgo hu-moru tas līdēsi darbēoekoem palīks arween mīlīā ēpēlnā.

Agreēses no bēhļu gaitām, ku-rās wīnā weelliba stipri ween bāja zertise, tas ēgēhmīs atkal sawu agrako weetu weetājā Iatw. Irah-ķesā, kā arī grahmatwēschā weetu Bauskas aprīnķā Sēmes ēerībības komitējā. Zīk wīnām spēlķiatwēh-lējs, tas pēlmīs rīfāl dalībā sa-

bēdriskā dāhwē, bēhdams Sawē-sīgā bēdrīdā par pēekschēoeku utt.

Kas attēozas us wīnā ēīmēni, tad gan Iasaka, kā strādājoj wīsu mīnēschu produktīwī sabēdriskū darbū, wīnām naw bijis nē laikā, nē isēdwīlēs kauē kahdī to matēri-eli nodroschināt. Slīmā atrahne, kā arī 2 nēpēcānguschi bēhri, kuri wehl us skolas sēlēm, palīkuschi bēs jēlķabēdēm līdēsi ēēm.

Bauskas sabēdriskū darbīnēku un organizāciju ēwēhs pērnahkums nu gan būtu gahdai par to, kā wīnā pakalpalēzi nēbūtu padoli sawam līkēnim un bēhri nēpalīktu pusējā, skolu nēnēbēguschi.

Valsts Darbinieks,
Nr.6 (01.06.1927)

Dr. Gertners,

Bauskas aprīnķa un policijas ārsts, š. g. 26. maijā nosvineja savas ārsta darbības 35 gadu jubileju. Dr. Gertnera, mūsu biedrības ilggadīgā biedra, reto darba jubileju Bauskas nodaļa atzīmēja ar kopēju banketu.

Novēlam jubilarām arī no savas puses vēl daudz enerģijas un spēka grūtajā un atbildīgajā ārsta darbā.

Izglītības
Ministrijas
Mēnešraksts,
Nr.12
(01.12.1927)

B a u s k ā.	
Bērziņ, Zelma. — Kalna ielā 13. Siev. slim.	Kolbe, Oskars. — Kalna ielā 5. Siev. slim.
Blūme, Rachele. — Visp. slīmn.	Nieselovičs, Boris. — Sudmaļu ielā 52. Acu slim.
Dreijers, Zamuels. — Pils ielā 54. Prakt. ārsts. Rentgena kab.	Treu, Emīls. — Pilsētas slīmnīcā.
Gertners, Vilhelms. — Sudmaļu ielā 9. Iekš. slim.	Zvingels, Aleksandrs. — Pils ielā 30. Rent-gena kabinets.

Meta jubileja.

26. maijā, šķ. g. Kurfemes weefu-
gas sablē, notika Baustas aprīkta
ahrsta Dr. med. Gertnera jubilejas
bankets, kurā bija pulzeņšcheco
toti rupla fflaitā weetejā un aprīkta
inteligence — amata personas, Dr.
Gertnera darba biedri, draugi, un lab-
mehli lai suminatu to w'na retā 35
gadū darbības jubilejā. Dr. Gertners,
darbodamies la ahrstā 35 gadus, no
kureem Baustā ween 20 gadus, gaur
sawu darba mihlejtibu, forektibu,
jentibu un preefšchigmigu ahrsta pee-
nahumu ispiidischānu til ilgos gados
ir ispelntjers weetejo un aplahrtnes ee-
dijestajā nebalitu preeflichānu un at-
stinibu, to peerahdija schini banketā lee-
lais apfweizeju flaitis sawās rundās un
telegrafistos apfweikumos.

Bataru aīslahja banketa rihzības
 komitejas preekšņeks Dr. Swingels,
 pašneegdams jubilarām flaišu adresi
 līdš ar naudas balvu ahrsemju želo
 jumam wina wejelības ušlabošanas
 noluhos. Runās jubilaru apfweiza un
 nowehleja winam wehl isgi darbotoes
 tautas weiel, kopš. darbā: Dauffas apr.
 preekšņeks Grehbers, apr walbes
 preekščshbetajs Kuikultis, pilšehtas
 galwa Jisinsch, apr. agronoms Sal
 un daudš žiti eestahschu un organizāciju
 preekščshahwi un privati — kopflattā
 22 runataji. Telegrafistuss apfweilu-
 mus bija fuhitijuchi: Wejelības depar-
 taments, Maspilšehtu un lauku ahrstu
 beedribs, Rīgas un Tukuma aprinku
 ahrsti un daudš žiti wina amata beedri,
 drangi un labrehti towumā un tah-
 lumā—pawisam fan. 23 telegrafistu un
 ralsistku fweizerenu. Jubilars pate āds
 par īstiekro atstānib, furu neefot zerejē

fagatbit, bet esot dardis tītai
fawu pēnabkumv. Šči fuminafšana
winam patišchot atminā wifu muhschu
un buhschet labafais atbalis un spēhta
usturetais turpmāk darba.

Weeši wehl ilgi ušfawejas pee
 trahšini defareleem un bagatigi
 flohteem galdeem, par to ischalit bija
 ruhpejusēs banketa rihzibas komiteja,
 un pehz kopiga usnehumums, to isdarija
 fotografs Grinbergs, fah hras tilai
 egra rihia stunda. Weešis.

Atpūta, Nr.140
(08.07.1927)

Plaušis aprīša ahriša Dr. med. **Gerņera** 35 g. bar bībās jubilejās īvīnībū dalībneefi. (++) Gaviļneefš ar fundfi.

Rīgas adresu-
izzināšanas grāmata,
(1928)

9	Ārsti. — Ärzte. Врачи.
---	---------------------------

Beier, Kārlis, sirds un plaušu slimībās, rentgenologs diagnost., Sudmalu ielā 20. T. 56, run. st. 10—1; 5—6.
Bērziņ, Zelma, sieviešu slimīb., Kalnu ielā 13.
Dreijers, Zamuels, prakt. ārsts, rentg. kab.
Gertners, Vilhelms, iekšējās slimībās, Sudmalu ielā 9.

Kolbe, Oskars, sieviešu slimīb., Kalna ielā 5.
Niselovičs, Boriss, acu slimībās, Sudmalu ielā 52.
Zvingels, Aleksandrs, iekšējā slimībās, rentg. kab., Pils ielā 30.
Treu, Emils, ķirurgs, Pilsētas slimnīcā.

Valdības Vēstnesis,
Nr.262
(17.11.1928)

Apbalvots ar triju zvaigžņu ordeni, IV pakāpi

607. Bauskas apriņķa ārsts Dr. Vilhelms Gertners.

Bauskas
Wehstnesis, Nr.51
(21.12.1928)

Miris apriņķa ārsts. Bauskas apriņķa ārsts Dr. med. Vilhelms Gertners miris ar treeku 13. decembrī 1928. g. Nelaikis izglītību baudījis Jelgavas gimnazijā, pēc kuras beigšanas studējis Tērbates augstskolā. Augstskolas medicīnas fakultātē beidzis 1891. g. Sācuma praktizējis kā ārsts uz laukeem, vēlāk

pārnācis uz dziļi Bauskā, kur sākot no 1906. g. izpildīja apriņķa ārsta pienākumus. Pēdējais arī krievu-japāņu un ielajā karā. Nelaikis pēc savas dabas bija kluss un vācīgs. Baudīja saimniecības nodarbinātību, kluso un sirsnīgo darbinieku guldīja Bauskas pilsētas ka, os svētdien, 16. decembrī plkst. 8 pēc pusdienas, pēdējais laimam pavadīja pulkam. Vēgļu dūsu pēc darbigas dzīves.

Bauskas Vēstnesis,
Nr.3 (17.01.1930)

Klaweeru stundas
eefahkās 20. janvārī
Dr. Gertnera tēva namā,
pretim walstis gimnazijai.
M. Liber,
dipl. masiķis skolotāja

uskas Vēstnesis,
Nr.30 (04.08.1933)

Ahrste sobu slimībās
ELSA LUKINS
ņemam slimniekus no 5. augusta
Bauskā, Sudmalu ielā Nr. 9,
Dr. Gertnera tēva namā, eesja no 2. Bauskas ielas

Jaunākās Ziņas,
Nr.238
(19.10.1939)

**Rīgas dzimts-
sarakstu nodalā**
Izsludināti 18. oktobri: kant.
Pēteris Eglītis no Krustpils p.
ar Eriku Bulderi no Rīgas;
Aleksandrs Čerbekovs no Alūks-
nes ar Katrīni Rubeni no Ģir-
stu p.; Miķelis Keiris ar Johan-
nu Petrovsku no Liepājas; Volf-
gangs Pētersens no Rīgas ar
Alisi Ulbichu no Krievijas; Kon-
stantīns Tilners no Rīgas ar
Innu Everti no Pasienes pag.;
Fridrihs Kališs ar Johannu
Dapilovu, dzim. Skricki no Rī-
gās; Jānis Aleksandrovičs ar
Annu Feldmani no Rīgas; Ana-
tols Gertners no Bauskas ar
Ilzi Bušu no Maskavas; Pauls

Bauskas Avīze,
Nr.41 (27.10.1933)

Abraams Laujaš. 22. okt. 22 g. m.
Abraams Danenkiršs Kalna eelā beje eemešla
eefitīs 20 g. m. Anatolam Gertneram no
Sudmalu eelās 9. Protokols.

Bauskas Vēstnesis,
Nr.43 (29.10.1937)

Pr. advokāts
Sproģis
tagad dzīvo Vienības
ielā 9. Dr. **Gertnera**
mājā.

Valdības Vēstnesis,
Nr.270
(28.11.1939)

PERSONU SARAKSTS, saskaņā ar 1939. gada līgumu par vācu tautības Latvijas pilsoņu repatriāciju, atlaistas no Latvijas pavalstniecības.

52. Anatols-Eduards-Oskars **Gertners** (Gert-
ner), dzim. 1913. g. 5. dec. Bauskā, dzīvo Rīgā,
Jura Alunana ielā 9, 4. dz.
53. Ilze **Gertners** (Gertner), dzim. Bušs (Busch),
dzim. 1918. g. 17. jūl. Maskavā, dzīvo Rīgā,
Miera ielā 62.

Valdības Vēstnesis,
Nr.259
(14.11.1939)

256. Alma **Gertners** (Gertner), dzim. Nieder-
gezes, dzim. 1874. g. 24. maijā Laidzes muižā,
Talsu apr., dzīvo Bauskā, Vienības ielā 9.
261. Līna **Kalniņš** (Kalning), dzim. Neder-
gezes, dzim. 1867. g. 27. jūn. Tukuma-Talsu
apr., dzīvo Bauskā, Vienības ielā 9.

Bauskas Vēstnesis,
Nr.51 (22.12.1939)

Uzaicinu

sava lēva — mir. privatadv. **Mārtiņa Sproģa** klientus izņemt viņam iesniegtos dokumentus un nokārtot ar viņu sāktās saistības ar mani, **Arvidu Sproģi**, Bauskā, Vienības ielā 9, līdz š. g. 24. decembrim un pēc tam — Rīgā, Kalpaka bulvārī 10, dz. 21, darbdienās no plkst. 17—20.

Arvīds Sproģis.

Valdības Vēstnesis,
Nr.63 (16.03.1940)

Bauskas telefona kant. izsludina par nederīgu nozaudēto radio abonem. 3126. atļauju, kas izdota **Mārtiņam Sproģim Bauskā Vienības ielā 9, 2. dz. L 1135**

Bauskas Vēstnesis,
Nr.6 (13.02.1942)

Ar šo paziņoju, ka savu **aditavu esmu no iecavas pārcēlusi**

**Bauskā,
Vienības ielā 9, dz. 2.**

Ar cieņību
E. LERCHS (bijusē Udris).

Bauskas Vēstnesis,
Nr.10 (13.03.1942)

Kalpone

vajadzīga ierēdņa ģimenē uz laukiem. Piet. pie Bauskas rajona vecmātes Vienības ielā 9.

Bauskas Vēstnesis,
Nr.30 (30.07.1943)

Kalpone

vajadzīga Bauskas rajona vecmātei. Darbs 3 dienas nedēļā. Pieņemties Vienības ielā 9.

Bauskas Darbs,
Nr.12 (08.03.1945)

Bauskā pārdēvētas ielas

1. Aizsargu iela par Padomju ielu, 2. Plūdoņa iela par Andrēja Upīša ielu, 3. L. Baznīcas iela par Sarkanarmijas ielu, 4. Katoļu iela par Grigāna ielu, 5. M. Baznīcas iela par Strautnieka ielu, 6. Iman-tas iela par Lauku ielu, 7. Vienības iela par Rīgas ielu, 8. Pulkv. Kalpaka iela par 14. septembra ielu, 9. Pulkv. Brieža iela par Pionieru ielu, 10. Tirgus laukums par Oktobra laukumu.

Bauskas Darbs,
Nr.58 (01.09.1945)

Bauskas vidusskola informē savus audzēkņus...

Bauskas vidusskola informē savus audzēkņus - es, ka sakarā ar skolas telpu pārkārtošanu un papildtelpu remontu iespējams, ka meiteņu internāts nevarēs tikt atvērts jau ar mācību sākumu 3. septembrī.

Tamdēļ tos vecākus, kuri šini jautājumā ieinteresēti, lūdz pagaidām sagādāt skolniecēm pārnakšpošanas iespējas privātās ģimenēs pie paziņām, skolas biedrenēm un taml. Kopgalds darbosies līdz ar mācību sākumu, un to varēs izmantot visi kas vēlēties.

Vidusskolai ir vajadzīga arī fiziskās audzināšanas skolotāja meitenēm.

Attiecīgās personas lūdz pieteikties skolas kancelejā Bauskā, Rīgas ielā 9, no plkst. 10—14.

Darbvede V. Jansone

Redakcijas piezīme:

Biedri Viesjāni! Meiteņu internātam jābūt gatavam līdz mācību sākumam! To prasa vecāki, kas sirsnīgi cenšas dot saviem bērniem vidusskolas izglītību.

Bauskas Darbs,
Nr.9 (30.01.1946)

To personu, kas 1946. g. 20. 1. Ceraukstes tautas namā aiz pārskatīšanās paņēma paciņu, lūdz nodot Bauskā Rīgas ielā 9—5 pie sētnieces. No paturēšanas brīdina, jo persona ir ievērota.

Bauskas Darbs,
Nr.74 (17.07.1946)

Skolotāju ģimenei vajadzīga vienuļa pusmūža sieviete, kas prot patstāvīgi vadīt mājsaimniecību, pie visa brīva un laba atalgojuma.

Pieteikties Bauskā, Rīgas ielā Nr. 9 pie Vitola.

Cīņa, 1949.05.20

VECĀKAIS GRAMATVEDIS-DE vajadzīgs Bauskas apriņķa Tautas izglītības nodaļai. Pieteikties Bauskā, Rīgas ielā 9, tālrunis Bauska 10.

Bauskas Darbs,
Nr.35 (26.05.1945)

Vissavienības tēlojošās mākslas izstāde

Jūlijā Maskavā atklās Vissavienības tēlojošās mākslas izstādi par tematu: „Tautas tēlojošā māksla Lielā Tēvijas kara dienās”.

Citu darbu skaitā būs izstādīti arī Latvijas tautas mākslas darbi. Šeit būs skulptūras, akvareļi, grafikas, skices, karikatūras, mākslinieciski izšuvumi, kokriezumi un citi tēlojošās mākslas veidi.

Sakarā ar Maskavas izstādi tiek sarīkota vietējā pašdarbības mākslas izstāde no š. g. 29. V 45. g.—3. VI 45. g. Bauskā, kultūras namā. Iestādes tiek lūgtas nodot labākās sienas avīzes izstādei. Visi, kam būtu darbi, kas attiecas uz augšminēto, tiek lūgti nodot tos Bauskā, Tautas izglītības nodaļā, Rīgas ielā 9. Darbi jānodot līdz 1945. g. 26. maijam, lai laikus var sarīkot izstādi.

Bauskā un labākos darbus nosūtīt uz Maskavu, Vissavienības izstādei.

Visi kolektīvi pagastos, skolās un arī pilsētās gatavojas mākslinieciskās pašdarbības skatei. Pilsētas un lauku iedzīvotājus uzaicinām kuplākā skaitā piedalīties mākslinieciskās pašdarbības pulciņos, lai varam parādīt labāk to, ko spējam.

Pagastos skate notiks laikā no š. g. 5. jūnija - 28. jūnijam. Apriņķa skate, kur piedalīsies labākie apriņķa kolektīvi, notiks š. g. 30. jūnijā un 1. jūlijā. Labākiem kolektīviem un labākiem izpildītājiem paredzētas augstas prēmijas. Republikāniskā mākslinieciskās pašdarbības skate sakrīt ar Padomju Latvijas piecgadu pastāvēšanu. Skate notiks Rīgā.

Vairāk vērības bāreņiem

1944.g.12.decembrī tika izdarīta Bauskas apriņķa pagastos un Bauskas pilsētā dzīvojošo bāreņu un bezpajumtes bērnu reģistrācija, pēc kuras uz 1. janvāri 1945.g. Bauskas apriņķī skaitījās 103 bāreņi.

Lai noskaidrotu bāreņu un patronēto bērnu apstākļus, katrā pagastā un Bauskas pilsētā Tautas Izglītības Nodaļa iecēlusi patronējamo bērnu sabiedriskos inspektorus. Šo sabiedrisko inspektoru pienākums pārbaudīt bāreņu dzīves apstākļus un ar vietējo izpildu komiteju atbalstam ogādāt tos Bauskas apriņķa bērnu namā Rundāles pili.

Daļa no šiem bāreņiem jau novietota Bērnu namā, bet vēl daudzi klejo no viena pagasta uz otru. Lai to novērstu, tad visa sabiedrība tiek aicināta aizturēt katru šādu paklaidušu bērnu un par viņu nekavējoties ziņot Tautas izglītības nodaļai Bauskā — Vientības ielā 9, lai tos varētu novietot Bērnu namā.

Logailu un logu pārskata tabula

<i>Logailas Nr.</i>	<i>Attēls</i>	<i>Aila</i>	<i>Vērtnes</i>	<i>Vērtņu furnitūra</i>	<i>Apmales</i>	<i>Ārējā palodze</i>	<i>Slēgi</i>	<i>Slēgu furnitūra</i>
L1-1		19. gs. beigas	koka, 1983. g.	padomju laika	zudušas	sākotnējā	zuduši	1 slēgu fiksators, T2
L1-2		19. gs. vidus	koka, 1983. g.	padomju laika	sākotnējās	zudusi	sākotnējā	sākotnējā
L1-3		19. gs. vidus	PVC, ap 2008. g., T1	loga izgatavošanas laika	2008. g.	sākotnējā	2008. g.	2008. g.

L1-4		19. gs. vidus	PVC, ap 2008. g., T1	loga izgatavošanas laika	2008. g.	sākotnējā	2008. g.	2008. g.
L1-5		19. gs. vidus	PVC, ap 2008. g., T1	loga izgatavošanas laika	2008. g.	sākotnējā	2008. g.	2008. g.
L1-6		19. gs. vidus	PVC, ap 2008. g., T1	loga izgatavošanas laika	2008. g.	sākotnējā	2008. g.	2008. g.
L1-7		19. gs. vidus	PVC, T2	loga izgatavošanas laika	sākotnējās	zudusi	zuduši	4 slēgu viru kāši

L1-8		1980. gadi	PVC, T2	loga izgatavošanas laika	zudušas	nav bijusi	nav bijuši	
L1-9		19. gs. vidus	PVC, T3	loga izgatavošanas laika	sākotnējās	zudusi	zuduši	3 slēgu viru kāši
L1-10		19. gs. beigas	PVC, T2	loga izgatavošanas laika	nav bijušas	zudusi	nav bijuši	
L1-11		19. gs. vidus	PVC, T3	loga izgatavošanas laika	nav bijušas	mūrēta ķieģeļu, sākotnējā	zuduši	1 slēgu fiksators,T3

L1-12		19. gs. vidus	PVC, T3	loga izgatavošanas laika	zudušas	zudusi	zuduši	1 slēgu fiksators, T2
L1-13		19./20. gs. mija	PVC, T2	loga izgatavošanas laika	nav bijuša	mūrēta ķieģeļu, sākotnējā	nav bijuši	
L2-1		19. gs. otrā puse	PVC, T1	loga izgatavošanas laika	zudušas	sākotnējā	nav bijuši	
L2-2		19. gs. otrā puse	PVC, T1	loga izgatavošanas laika	zudušas	zudusi	nav bijuši	

L2-3		19. gs. otrā puse	PVC, T1	loga izgatavošanas laika	zudušas	zudusi	nav bijuši
L2-4		19. gs. otrā puse	PVC, T2	loga izgatavošanas laika	daļēji saglabājusies	zudusi	nav bijuši
L2-5		19. gs. otrā puse	PVC, T2	loga izgatavošanas laika	daļēji saglabājusies	zudusi	nav bijuši
L2-6		19. gs. otrā puse		aizsegts ar skārdi			
L2-7		19. gs. otrā puse	PVC, T2	loga izgatavošanas laika	sākotnējās	zudusi	nav bijuši